

de journalist

NIEUWSGIERIG • KRITISCH • GEDREVEN

juni 2022
tweemaandelijks
#238

vj Vlaamse Vereniging
van Journalisten

DOSSIER:
REGIO-
JOURNALISTIEK

PIETER BAUWENS
OVER 'DOORBRAAK'

LAURENS VREEKAMP
OVER ARTIFICIËLE
INTELLIGENTIE IN
DE JOURNALISTIEK

**De open blik
van Isolde
Van den Eynde**

IN DIT NUMMER

<p>04 KORT</p> <p>06 SPREEKTijd
Isolde Van den Eynde</p> <p>10 ACTUA
EU-ban op Russische staatsmedia:
een gevaarlijke stap</p> <p>12 INTERVIEW
Bruno Beeckman over zijn werk
in Oekraïne</p> <p>DOSSIER: REGIOJOURNALISTIEK</p> <p>16 Regiojournalistiek als trendsetter</p> <p>19 Onderzoeksjournalistiek in
14 gemeenten tegelijk</p> <p>20 Het regionieuws in kaart</p> <p>22 Vier regiojournalisten over hun job</p> | <p>26 6 boekentips voor deze zomer</p> <p>28 Laurens Vreekamp over de misvattingen
en mogelijkheden van AI</p> <p>30 INTERVIEW
Pieter Bauwens over het magazine van
Doorbraak</p> <p>32 DE FOTOROL
Wouter Van Vooren</p> <p>34 RAAD VOOR DE JOURNALISTIEK</p> <p>36 IN & UIT HET VAK
Anna Strauwen en Toon Royackers</p> <p>38 ONDER EMBARGO</p> |
|--|---|

COLOFON

COÖRDINATIE:
Pol Deltour (pol.deltour@journalist.be)
en Ruth Desmit (ruth@revista-media.be)

EINDREDACTIE: Piet De Loof

CONCEPT EN VORMGEVING: Revista
(www.revista-media.be)

MEDEWERKERS: Pol Deltour
Ruth Desmit - Selma Franssen
Annick Hus - Charlotte Michils
Pieter Knapen - Monica Moritz
Luc Vanheerentals - Dirk Voorhoof

COVER: Emy Elleboog

REDACTIESECRETARIAAT:
Zennestraat 21, 1000 Brussel
Tel. 02/777 08 40
info@journalist.be
www.journalist.be

ABONNEMENTEN: info@journalist.be

RECLAMEREGIE: Beny Bechler,
beny.bechler@journalist.be

DRUK EN VERZENDING: Graphius

Vlaamse Vereniging
van Journalisten

“Ook in tijden van oorlog blijft het gewoon zaak om ogen en oren open te houden en alle informatie kritisch te bekijken”

Nauwelijks heeft de journalistiek corona achter de rug – schaarse fysieke ontmoetingen met bronnen, moeilijke toegang tot officiële bronnen bij administratie en gerecht, oplopende verwijten over te veel dan wel te weinig info, te weinig nuance en zelfs desinformatie – of een heuse oorlog in ons eigen achterland neemt de berichtgeving opnieuw in de tang.

Aan beide kanten van het front ligt de desinformatie op de loer. EBU-oorlogsverslaggever Bruno Beeckman, die live berichtte vanuit Oekraïne, ook voor de VRT, vertelt in deze *Journalist* hoe ook de officiële berichten aan Oekraïense kant grondig gecheckt moeten worden. Voor de oorlog was Oekraïne goed voor de 106de plaats (op 180) in de World Press Freedom Index.

Russische radio- en tv-zenders bestoken hun EU-buurlanden al jaren met propaganda. Dat Moskou in tijden van oorlog elke correcte journalistieke activiteit onmogelijk maakt door loodzware straffen toe te bedelen aan iedereen die afwijkt van de officiële Poetin-lijn, hoeft dus niet te verrassen.

Maar in tijden van oorlog loert ook in Europa censuur om de hoek. Mediajurist Dirk Voorhoof maakt zich zorgen over het zesde sanctiepakket dat de EU-landen begin juni goedkeurden en waarin opnieuw enkele tv-stations voor desinformatie in de ban worden geslagen ‘tot Rusland stopt met de anti-EU-propaganda’. Voorhoof vergelijkt die Europese houding met het verbod van nazi-Duitsland op de interceptie van BBC-nieuwsuitzendingen. Dat *Russia Today* en konsoorten onmiskenbaar degoutante en van de pot gerukte desinformatie op de kijker afsturen, neemt niet weg dat journalisten die het Russisch machtig zijn wel degelijk iets kunnen leren uit die stroom desinformatie.

Ook in tijden van oorlog blijft het gewoon zaak om ogen en oren open te houden en alle informatie kritisch te bekijken – met check en dubbelcheck. Of zoals *HLN*-journaliste Isolde Van den Eynde onze job vertaalt: ‘Scherp zijn elke dag.’

De onafhankelijke manier waarop onze media in eigen land kunnen werken, moeten we dus koesteren. En ook bewaken. Dat doen we ook door zelfregulering, via de Raad voor de Journalistiek. Daarvoor zoeken we momenteel trouwens nieuw bloed, jonge en diverse stemmen, die mee hun schouders willen zetten onder onafhankelijke en kwaliteitsvolle journalistiek in Vlaanderen.

KRIS VAN HAVER

Voorzitter
VVJ / AVBB

AVBB naar federale regering met moderne wetgeving op erkenning beroepsjournalisten

De AVBB (VVJ en AJP) heeft met steun van de uitgevers de federale regering een gemoderniseerde versie van de wetgeving op de erkenning van beroepsjournalisten bezorgd. De wetgeving in kwestie dateert van de jaren '60 vorige eeuw. Een belangrijke aanpassing betreft de koppeling van de erkenning als beroepsjournalist aan aanvaarding van de sectorale beroepsethiek, zoals ingevuld door de Raad voor de Journalistiek. Verder wordt voorgesteld het statuut van vakpersjournalist, dat nu nog in een KB is geregeld, te integreren in de basiswet op de beroepsjournalisten. Andere wijzigingen hebben een veeleer verduidelijkend karakter, gebaseerd op de caseload die de Erkenningscommissies de voorbije decennia ontwikkelden. Zo worden preciseringen voorgesteld aan de erkenningsvoorwaarden van twee jaar voorafgaande beroepsactiviteit en van het combinatieverbod met commerciële nevenactiviteiten. Enkele ministers reageerden alvast positief op het voorstel van de AVBB en uitgeversfederaties. (PDE)

DE QUOTE

‘Ik voel dat een deel van de politieke en journalistieke elite de klik al heeft gemaakt: in 2024 komt Vlaams Belang aan de macht.’

– Tom Van Grieken,
voorzitter Vlaams Belang, in *Humo*

HET CIJFER

74%

Drie op de vier woordvoerders in Vlaanderen zijn best tevreden over de kwaliteit van de journalistiek. Dat blijkt uit een recente rondvraag bij 104 van hen door het communicatiebureau Bepublic. 74% toont zich tevreden over de verslaggeving door de journalisten met wie ze samenwerken, 71% geeft een oké aan de geloofwaardigheid van de Vlaamse pers in het algemeen. Ergernissen hebben de communicatiemensen wel degelijk ook (oef...). Dat gaat dan over het weglaten van nuance of context in de berichtgeving (49%), journalistieke vooringenomenheid (44%) of bijdragen waarvan kop en inhoud niet overeenstemmen (29%). Als grootste bedreigingen voor goede journalistiek zien de woordvoerders de tijdsdruk op redacties (66%) en een gebrek aan kennis over bepaalde onderwerpen of sectoren (60%). (PDE)

OVER HET MUURTJE

Conseil de Déontologie geeft AJP tikje op de vingers

De Conseil de Déontologie Journalistique (CDJ), Franstalige tegenhanger van onze Raad voor de Journalistiek, heeft de AJP een tikje op de vingers gegeven voor een artikel in haar magazine *Journalistes*. Dat behandelde een rechterlijke uitspraak over blogger Marcel Sel, die in aanvaring was gekomen met twee vrouwelijke journalistes. Sel vond dat het artikel in *Journalistes* onvoldoende recht deed aan zijn weigering om rechten van antwoord van de journalistes te publiceren, weigering die een rechter trouwens terecht had bevonden. Van een hele waslijst kritieken hield de CDJ er uiteindelijk twee over. Zo had het artikel in *Journalistes* moeten vermelden dat Sel op zeker ogenblik toch rechten van antwoord had gepubliceerd. En dat de AJP zelf de twee vrouwelijke journalistes verdedigde, had volgens de CDJ eveneens expliciet aandacht verdiend. (PDE)

Vergoedingen freelancers: kille houding van uitgevers wekt onbegrip en aversie

Op enkele na weigeren de Vlaamse nieuwsbedrijven de vergoedingen van hun freelancejournalisten collectief aan te passen aan de fors gestegen levensduurte. 'Wie een verhoging wil, moet het maar komen vragen', is de boodschap. Maar ook dan komen veel freelancers van een kale kermis thuis. De kille houding van de uitgevers wekt veel onbegrip en onderhuidse aversie op.

POL DELTOUR

Kunnen we het erover eens zijn dat de levensduurte fors is toegenomen? Mogelijk doen nogal wat mediamanagers geen boodschappen en zien ze de winkelprijzen niet zelf stijgen, maar zopas verhoogde de Europese Centrale Bank voor het eerst in elf jaar de rente ter bestrijding van de inflatie. Die boodschap moeten onze mediabazen toch wel hebben gecapteerd? In ons land bestaat gelukkig zoiets als de automatische loonindexering. Voor zelfstandigen bestaat zo'n mechanisme niet. Dan verhogen die toch gewoon zelf hun prijzen?, is de nogal evidente opmerking. Jawel, maar zoiets veronderstelt dat die zelfstandige – denk aan een bakker of loodgieter – over minimale autonomie beschikt om dat te doen. Net dat geldt niét voor freelancejournalisten in Vlaanderen/België (en ook daarbuiten). Voor hen bepalen de mediabedrijven sinds jaar en dag hoe het met hun vergoedingen zit.

Het pijnlijke is dat die vergoedingen de voorbije decennia nauwelijks of niet zijn verhoogd. Vandaag, met een inflatie die stilaan oploopt tot 10 procent, krijgt dat gegeven dramatische dimensies. Zelfstandige journalisten worden aan alle kanten geconfronteerd met fors oplopende levens- en ook werkkosten, die ze zelf moeten ophoesten. De freelancevergoedingen liggen traditioneel al laag (zie de *VVJ-Tarievenbrochure*), vandaag geven almaar meer van hen aan het werk en het leven niet meer aan te kunnen.

Enkele mediahuizen speelden zelf op de evolutie in. De regionale omroepen Focus-WTV en Ring-TV bijvoorbeeld, met een indexering begin 2022. Eind februari lanceerde de VVJ dan een openbrievencampagne naar de Vlaamse mediahuizen. Verzoek: een snelle, substantiële en structurele indexering van de vergoedingen van freelancejournalisten. Van de kant van Mediahuis kwam daar in maart een positieve reactie op: uitgever en hoofdredacteuren van *De Standaard* en *Het Nieuwsblad* lieten weten dat ze vergoedingen van hun

freelancemedewerkers per 1 april optrokken met 5 procent. 'Deze tariefverhoging is zowel een blijk van waardering als een gedeeltelijke tegemoetkoming aan de gestegen levensduurte', heette het in de gezamenlijke mededeling.

De démarche van Mediahuis viel blijkbaar slecht bij de andere mediabedrijven. Na informeel onderling overleg – dat doen ze nu eenmaal als de belangen gelijklopen – werd beslist niét in te gaan op het VVJ-verzoek. Wel, zo liet bijvoorbeeld DPG Media weten, kunnen we 'voor elke zelfstandige leverancier afzonderlijk zo nodig de prijsafspraken herzien'. Ook bij de VRT en Belga heette het dat wordt gekozen voor een beperkte en individuele aanpak. Van Roularta overigens geen nieuws, ook al heeft dat bedrijf nogal wat freelancers in dienst. Positieve signalen zijn er ook: *Apache* bijvoorbeeld verhoogde de tarieven voor zijn freelancers met 10 procent.

ONDERDRUKKEND KLIMAAT

De afwijzende houding van DPG, VRT & Co. verbaast. Voor een structureel probleem als de inflatie past geen inertie, noch een amalgaam van occasionele en partiële verhogingen. Bovendien werkt die individuele aanpak in de praktijk niet. Freelancejournalisten bij DPG Media lieten ons weten – verwijzend naar het negatieve en zelfs onderdrukkende klimaat in het bedrijf – geen individuele verhoging te dūrven vragen. Anderen getuigden van de vernederende sfeer die hangt over een moeten gaan 'schooien' om een indexering.

En dan is er nog het toenemende aantal getuigenissen van journalisten die na hun bedelgang van een kale kermis zijn thuisgekomen...

De negatieve houding van het gros van de mediahuizen verbaast niet alleen, ze wekt ook aversie op. DPG Media boekte de voorbije jaren riante winsten, en blijkt daarmee in toenemende mate haar (verborgen) aandeelhouders royaal te verwennen. In Nederland blijkt het bedrijf van Van Thillo overigens wel tot afspraken te kunnen komen, maar daar gingen wel enkele processen van freelancejournalisten aan vooraf. Intussen heeft de VRT voor sommige schermgezichten ruim 300.000 euro per jaar veil. Van hun kant wachten ruim 800 professionele freelancejournalisten en minstens nog eens zoveel bijberoepers in Vlaanderen nog altijd op zoiets elementairs – en levensnoodzakelijks – als een gewone indexering van hun beroepsinkomsten. Alvast voor de VVJ redenen genoeg om aan dit hete hangijzer alle aandacht te blijven besteden.

De démarche van Mediahuis viel slecht bij andere mediabedrijven

ISOLDE VAN DEN EYNDE (HLN)
KIJKT MET EEN OPEN, KRITISCHE
BLIK NAAR DE WETSTRAAT

‘Scherp zijn is mijn job’

Precies tien jaar geleden begon Isolde Van den Eynde als journaliste bij HLN, al snel stapte ze over naar de politieke redactie. Dat was niet het plan, maar haar journalistieke vader Jan Segers trok haar over de streep.

SELMA FRANSSEN

We kennen jou als schrijvende journaliste die uitgroeide tot een veelgevraagd politiek commentator op radio en tv. Had je die route altijd al voor ogen?

Isolde Van den Eynde: ‘Toen ik naar Brussel trok om audiovisuele journalistiek te studeren aan de Erasmushogeschool, had ik het vooral druk met student zijn (*lacht*). Ik plande mijn carrière niet heel ver vooruit. Ook met schrijven was ik nog niet zo bezig. Ik wilde vooral praktisch aan de slag en de kans grijpen om te leren filmen en monteren, om mijn taal te verbeteren en mijn accent weg te poetsen tijdens logopedielessen. Dankzij die achtergrond ben ik erg allround. Nu is dat een must, maar zo zag ik dat toen helemaal niet. Bovendien studeerde ik af tijdens de financiële crisis van 2008-2009. Er was weinig werk in de journalistiek; je pakte wat je pakken kon om een ingang te vinden in de jobmarkt. Na een stage bij Belga kon ik aanblijven als videojournalist, maar toen de videoafdeling van Belga opgedoekt werd, moest ik noodgedwongen meer schrijven. Daarna ben ik weggegaan bij Belga. Ik haalde weinig voldoening uit mijn functie en ik kon niet intern doorgroeien. Ik ben bij een reclamebureau gaan werken, waar ik magazines maakte en ook veel artikels schreef. Daar heb ik het schrijven echt ontdekt, al gaf het me ook stress, nog altijd trouwens. Na een tijdje begon ik de hardere journalistiek te missen en solliciteerde ik spontaan bij HLN. Twee weken later kon ik beginnen.’

Waarom geeft schrijven je stress?

‘Schrijven geeft me heel veel werkvreugde, maar elke keer staart dat blanco blad me weer aan. Een groot deel van de dag voer ik debat in mijn eigen hoofd of met collega’s om mijn opiniestukken vorm te geven. Dat gaat alle kanten uit – het blijft altijd spannend of ik mijn conclusies op het einde van de dag helder en begrijpelijk op

papier zal krijgen. En zelfs als ik de laptop dichtklap, kan ik blijven nadenken over woordjes en zinsconstructies. Zat mijn logica wel goed, was mijn oordeel niet te scherp, of juist te lief? Dat soort vragen. Inmiddels kan ik dat steeds beter van me afzetten.’

Trek je je de reacties aan van de politici over wie je schrijft?

‘Ook dat is met de jaren steeds minder geworden. Ik schrijf over hun werk en beleid voor een groot medium, dus het is logisch dat politici reageren op mijn opinies. Ik probeer correct te zijn en niet onder de gordel, maar ik ga me niet inhouden. Er zijn onderwerpen waarvan ik vooraf al weet dat ze tot veel reacties gaan leiden. Het ontslag van Wouter Beke bijvoorbeeld. Ik heb scherp geschreven wat ik daarvan

‘Het blijft spannend of ik mijn conclusies op het einde van de dag begrijpelijk op papier zal krijgen’

vond. Uit de omgeving van Beke kwamen er berichten over de zware persoonlijke tol en zijn vrouw liet zich ook uit over de hardheid van de media. Dat raakt me, die opinie is een paar dagen door mijn hoofd blijven spelen. Toch heb ik over Beke geschreven zoals ik over elke politicus zou schrijven. Scherp zijn is mijn job. Ook over een gewonde politicus die afscheid neemt, moet je kritisch kunnen zijn. Een minister moet kritische journalistiek kunnen doorstaan – anders scheelt er iets.’

Wanneer wist je dat je je in politiek wilde specialiseren?

‘Politiek heeft me altijd geïnteresseerd, achteraf gezien was politicologie misschien een logischer studiekeuze geweest. Toch was het pas bij de ochtendvergaderingen van HLN dat ik besepte dat mijn hart daar ligt. Tijdens die vergaderingen droeg ik vaak politieke en maatschappelijke ideeën aan. Jan Segers, die ik mijn journalistieke vader mag noemen, pikte mijn interesse op. Hij nam me mee naar een interview met Marine Le Pen in Straatsburg en tijdens de drie uur durende autorit trok hij me over de streep om bij de politieke redactie te komen. Ik twijfelde nog, ik zag mezelf als jong en onervaren en vond dat ik geen dossierkennis had. Jan zei: dat leer je alleen door het te doen. Hij kreeg gelijk – daar ben ik hem nog altijd dankbaar voor. Hij is nog steeds een belangrijke leermeester.’

Heb je je extra hard moeten bewijzen in de mannenwereld van de Wetstraat-journalistiek?

‘Toen ik begon, was er maar één vrouwelijke collega onder de politieke journalisten. Inmiddels is dat wel anders, nu bestaat de politieke redactie van HLN uit drie vrouwen en één man. Ook bij andere media vindt die verschuiving plaats. In het begin heb ik me flink moeten bewijzen, maar ik weet niet zeker of dat te maken had met mijn vrouw zijn of omdat ik begin de twintig was. Er kwamen wel eens lezers-telefoons in de trant van ‘*u bent te jong, u hebt het leven nog niet gekend*’. Ook waren er oudere politici die me aanspraken met ‘meiske’ en me op de plaats probeerden te zetten waar zij vonden dat ik hoorde: een paar trapjes onder hen. Ik heb hard moeten werken om te tonen dat ik gedreven was en me niet zou laten afblaffen.’

Hoe heb je toch een ingang in de Wetstraat gevonden?

‘Je kan het spel alleen begrijpen als je over elk politiek muurtje kunt kijken. Daarom heb ik er vanaf het begin op ingezet om bij elke partij mensen te leren kennen die me nieuws kunnen verschaffen, die kunnen vertellen hoe het er intern aan toe gaat en waarom beslissingen genomen worden. Ik besepte dat ik niet moest proberen om de

Karel De Guchts van de wereld te overtuigen van mijn kunnen, die hadden al hun vaste contacten bij de krant. Ik heb mij ingewerkt door contacten te leggen met jonger talent in de politiek, met wie ik kon meegroeien – mensen die zelf ook nog een netwerk moesten opbouwen. Ik sprak met hen af zodat ze voorbij de jonge stem konden kijken en konden zien dat ik mijn werk heel serieus neem. Vervolgens kwam er wel eens nieuws mijn kant op. Het is van belang om eerlijk met die informatie om te gaan, maar ik heb geen zin om naar iemands pijpen te dansen. De meeste politici hebben er ook respect voor als je je correct kritisch opstelt.’

Hoe bewaar je een gezond kritische afstand tot jouw contacten?

‘Of ik nu vorige week een goed gesprek met een politicus had of niet, ik moet altijd naar de politieke feiten blijven kijken. Uiteraard zijn politici wel eens gefrustreerd, zeker als ze hard werken aan een dossier en daarmee niet kunnen uitpakken in de media. Ik probeer me daar niet door te laten beïnvloeden en zowel correct en vriendelijk als scherp en kritisch te blijven. Ik heb goede contacten in de politiek voor wie ik veel respect heb, maar het zijn mijn vrienden niet. Als het niet goed is, moet ik dat schrijven, dat is mijn absolute taak.’

Heel wat woordvoerders antwoorden enkel via een kort berichtje op persvragen, schreven we in ons vorige nummer. Is dat een trend?

‘Ik merk dat er een grotere controle is over wat er gezegd en gedaan wordt, maar ik zie geen algemene trend in het afschepen van journalisten via WhatsApp. Hoe er op je vragen gereageerd wordt, verschilt sterk per woordvoerder. Een woordvoerder die dicht bij een minister of voorzitter staat, is zeer goed op de hoogte en geniet het vertrouwen om journalisten telefonisch informatie te verschaffen. Anderen zijn onzekerder en willen dat je vragen vooraf mailt, zodat ze te rade kunnen gaan bij adviseurs voordat ze je – soms ook weer schriftelijk – een reactie geven. Ik zie overigens ook heel wat voordelen van WhatsApp, ik gebruik het zelf als ik snel een reactie nodig heb.’

Allicht heeft corona het voor startende journalisten moeilijker gemaakt om goede connecties op te bouwen in de Wetstraat.

‘Dat zal zeker een rol spelen: samen iets eten of drinken, is een goede manier om politici te leren kennen, maar dat kon de afgelopen twee jaar nauwelijks. Naar het parlement gaan en de plenaire bijwonen werd ons ook moeilijk gemaakt. Pas onlangs zat de hele plenaire nog eens vol en je voelde de politieke ambiance in het halfroond. Ook voor wie al langer meedraaide, was het een uitdagende periode, want er was ondertussen een regeringsvorming waarbij er veel nieuwe ministers en woordvoerders hun intrede deden. Om hen te leren kennen, ben ik wel eens samen gaan wandelen, wat een beetje ongemakkelijk was, maar ik vind persoonlijke ontmoetingen belangrijk om elkaar te kunnen inschatten.’

‘Een minister moet kritische journalistiek kunnen doorstaan’

Er zijn opnieuw veranderingen op til in de Wetstraat: verschillende partijvoorzitters stapten recentelijk op, onder meer omdat zij niet goed uit de verf kwamen op het vlak van communicatie.

‘Je mag niet alles op communicatie steken in politiek, maar bij voorzitters is dat wel erg belangrijk. Zij moeten burgers winnen voor de visie van hun partij. Veel politici hebben de stap gezet naar communicatie via sociale media. De tijd dat er persberichten werden verstuurd waarin politici reageren op actuele ontwikkelingen is voorbij, daarvoor worden nu die sociale media gebruikt, waar journalisten ook weer veel nieuws rapen. Voor politici is dat zoeken, maar voor journalisten evengoed. Je merkt dat beide kanten meegroeien met de digitalisering; zo zijn we in de journalistiek het stadium dat elke politieke Twitterrel tot een artikel leidde gelukkig voorbij.’

Waar sommige politici met communicatie worstelen, rekt iemand als Conner Rousseau de manier waarop een politicus zich kan presenteren enorm op.

‘De jury van *The Masked Singer* kwam niet eens op zijn naam, maar in de Wetstraat wisten we al lang dat Conner Rousseau in dat konijnenpak zat, omdat wij zijn stem zo goed kenden (*lacht*). Dat een politicus in een entertainmentprogramma opduikt, is op zich niet zo nieuw. Zie Bart Tommelein die vorig jaar meedeed, of Bart De Wever die ooit in een pandapak kroop. Wat Conner Rousseau onderscheidt, is dat hij door zijn communicatiestijl losgetrokken is van alle traditionele geplogenheden. Op Instagram spreekt hij echt de taal van dat medium, die heel anders is dan hoe hij communiceert in een interview in de krant. Dat politici via sociale media proberen meer met burgers te praten, is vanuit democratisch oogpunt niet slecht. Het verandert wel onze rol als journalist. Onze unieke positie om nieuws te brengen, is weg. Wij moeten alle politici volgen op sociale media en in onze berichtgeving vervolgens een extra laag leggen over wat zij daar naar buiten brengen. Door duiding te geven bij wat ze zeggen, hoe ze dat doen en waarom juist op dat moment. Hoe staan de geesten in de Wetstraat, kan het voorstel dat die politicus op Facebook doet wel?’

Digitalisering betekent dat ook journalisten steeds sneller moet werken.

‘Toen ik bij *HLN* begon, werkte ik voor de krant. Er was een aparte online redactie, waardoor het soms gebeurde dat ons eigen nieuws uit de papieren krant door Belga werd opgepikt, waarna het als Belgabericht weer werd overgenomen op onze eigen website! Onvoorstelbaar vandaag. Online is de eerste lijn geworden, ook voor duiding. Waar mijn voorgangers met hun opinie moesten mikken op de volgende dag, moet ik die soms al schrijven voor de avondniewsbrief van 17u30. Ik herkauw en analyseer veel, dus ik heb het wel even moeilijk gehad met die omslag, maar ik zie ook de voordelen. We kunnen via statistieken meten wat er leeft bij lezers. En je kan tikfoutjes nog aanpassen, dat is ergens een geruststelling voor de piekeraar in mij.’

© Emy Elleboog

‘Onze lezers zijn zowel advocaten als poetsvrouwen,’ zei je onlangs over HLN in een interview met Knack. Hoe breng je politiek nieuws naar zo’n breed publiek?

‘Ik probeer ervoor te zorgen dat iedereen begrijpt wat ik schrijf, zonder belerend of kinderachtig te zijn. Ik ga er niet vanuit dat iedereen een ophefmakend interview gelezen heeft of *De Afspraak* heeft gezien – ik geef mee wat er is gezegd. Ook pas ik op met jargon. Laatst wees een vriendin me er bijvoorbeeld op dat ze twee keer moet nadenken over benamingen als ‘Zweedse coalitie’. Want welke kleuren zitten er in de Zweedse vlag, en welke partijen hebben die kleuren ook alweer? Journalisten vinden het prettig om

coalities een creatieve naam te geven, maar je schrijft uiteindelijk voor de lezer.’

Hoe kijk je terug op journalistiek tijdens de afgelopen twee crisisjaren?

‘Corona heeft veel overheerst, maar dat is niet vreemd: we hadden zoiets nog nooit meegemaakt en hadden de taak zo goed mogelijk te informeren. Als journalisten hebben we ook een weg moeten zoeken in de wildernis. Soms lukte dat beter dan anders en daar moeten we écht lessen uit trekken. We hadden op de redactie al een gesprek over hoe het beter kan met journalisten van verschillende redacties. Ik merk ook aan vergaderingen dat collega’s bezig zijn met de valkuilen uit

het begin van die crisis. Er bleven ook belangrijke dossiers doorlopen, zoals de kernuitstap die op kabinetten voorbereid werd, waarvoor er minder of zelfs geen aandacht was. In latere fases van de crisis is er heel bewust geprobeerd om ook ander nieuws te brengen. Met de oorlog in Oekraïne verloopt het al wat anders – er is doorlopend veel plaats gebleven voor andere thema’s.’

Wanneer ben je het meest trots op jouw werk?

‘Als ik iets onrechtvaardig vind en er door mijn werk een steentje verlegd kan worden. Ik kan echt oprecht boos zijn als ik zie hoe beleid mank loopt. Ik schreef mijn allereerste opinie over Baby Pia en hoe de hielprick-screening in Wallonië wel al kon en niet in Vlaanderen. In juni wordt de screening op de ziekte van baby Pia op elke pasgeborene toegepast.’

‘Ik heb veel respect voor mijn politieke contacten, maar het zijn mijn vrienden niet’

Wat zijn je toekomstplannen? Verlang je er nooit naar om van de dagelijkse deadlines af te stappen en een boek te schrijven?

‘Ik ben nog steeds niet heel strategisch bezig met carrièreplanning (*lacht*). Op dit moment wil ik vooral een vrije vogel zijn die kan schrijven en analyseren en met open blik naar de Wetstraat kan kijken. Daar ligt mijn talent. Ik denk wel eens na over een boek, maar wat is er nog niet geschreven? Bovendien ben ik goed in dit ritme van dagelijkse deadlines, hoezeer ik er af en toe ook stress van krijg. Je kan soms ontevreden zijn of piekeren over een stuk, maar elke dag brengt een nieuwe deadline en dus een nieuwe kans. Dat vind ik heel mooi aan dagjournalistiek.’

FREEDOM OF EXPRESSION, THE MEDIA AND JOURNALISTS

CASE LAW OF THE ECHR 2022

Hoe ver reiken de vrijheden en verantwoordelijkheden van journalisten en nieuwsmedia? Zopas verscheen de zevende online bundeling over artikel 10 van het EVRM, deskundig becommentarieerd door onder meer Dirk Voorhoof (UGent).

<https://rm.coe.int/iris-themes-vol-iii-7th-edition-april-2022-final-/1680a65f50>

PUBLICATIE

A SEAT FOR THE SEA

België speelt een prominente rol in de ontwikkeling van diepzeemijnbouw, maar aan die zee zelf wordt niets gevraagd. *A Seat for the Sea* is een performance lecture met zes kunstenaars in een productie van de journalisten Greet Brauwers en Raf Custers, aan elkaar gepreut door Anna Luyten.

Tijdens TAZ#2022 op zaterdag 6 augustus om 17.00u in Kaap (Oostende)
www.theateraanzee.be

THEATER

HET COMLOT VAN DE STILTE

VAN DE ZAAK FRANÇOIS TOT DE BENDE VAN NIJVEL

In de jaren 70 en 80 van de vorige eeuw heeft de (intussen opgeheven) rijkswacht een omerta opgezet over een reeks onderzoeken waarin ze zelf was betrokken. Dat verklaart de grote sluier die nog altijd hangt over de Bende van Nijvel. Tegen dat complot van de stilte in blijft journaliste Hilde Geens hardnekkig zoeken naar de waarheid.

Borgerhoff & Lamberigts, 424 blz., € 29,99

BOEK

AI IN DE JOURNALISTIEK

Hoe beïnvloeden algoritmes, deepfakes en andere vormen van artificiële intelligentie het beroep van journalisten? Welke ethische richtlijnen zijn er? Op onze summer school delen experts hun kennis tijdens lezingen, workshops en use cases.

25 en 26 augustus in Gent
www.journalist.be/agenda/summer-school-ai-in-de-journalistiek

OPLEIDING

TESTAMENT VAN EEN JOURNALIST

Action Zoo Humain nodigt je uit voor een laatste avondmaal om het einde van de journalistiek te vieren. Aan het hoofd van de tafel zit gastheer Hugo Camps: geliefd, gevreesd en beschimpt. Als symbool van een hele generatie journalisten opent hij zijn testament en blikt nog eenmaal terug.

Van 20 t.e.m. 24 juli in Sint-Baafsabdij Gent
www.actionzoohumain.be

THEATER

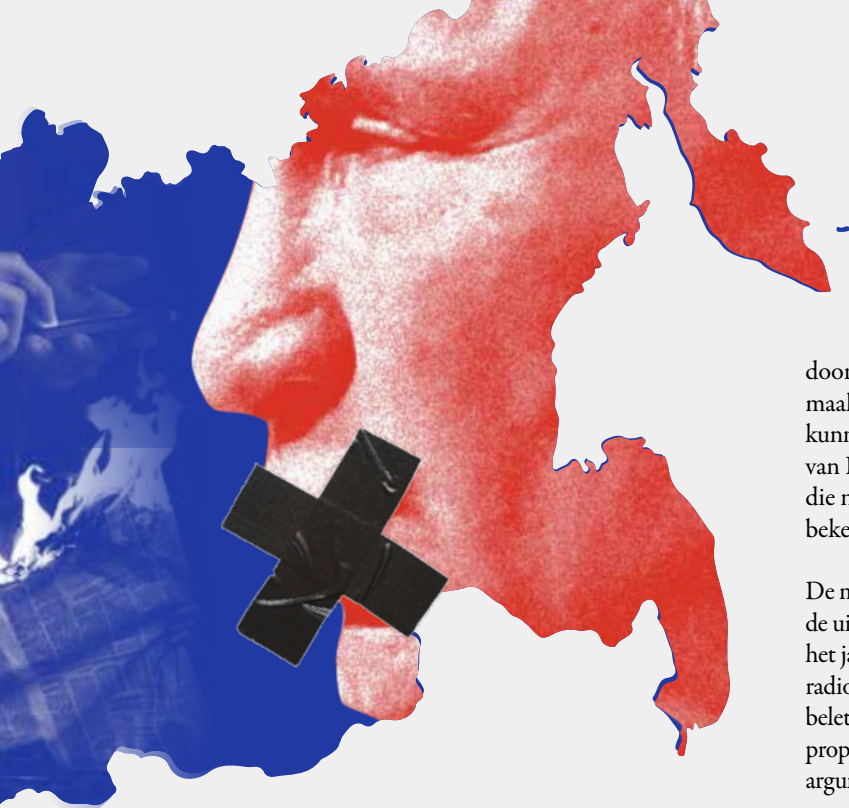
'DESINFORMATIE BESTRIJDEN MET CENSUUR IS EEN VERGISSING'

EU-BAN OP RUSSISCHE STAATSMEDIA: EEN GEVAARLIJKE STAP

Kort na de militaire inval door Rusland in Oekraïne op 24 februari kondigde de Europese Unie een reeks sanctiemaatregelen aan om het Poetin-regime te treffen. Eén daarvan is de Russische staatsmedia RT (Russia Today) en Sputnik blokkeren in de EU. De Europese Journalistenvereniging (EFJ) kante zich meteen tegen de maatregel: 'Desinformatie bestrijden met censuur is een vergissing.'

DIRK VOORHOOF

Op 27 februari was er de stoere persverklaring van Europese Commissie-voorzitter Ursula von der Leyen: *'We will ban in the EU the Kremlin's media machine. The state-owned Russia Today and Sputnik, as well as their subsidiaries will no longer be able to spread their lies to justify Putin's war and to sow division in our Union.'* Kort daarna legde de EU een verbod op aan exploitanten in de EU om de inhoud van RT en Sputnik 'uit te zenden of de uitzending van die inhoud mogelijk te maken, te faciliteren of anderszins daartoe bij te dragen, onder andere door transmissie of distributie, ongeacht het middel, bijvoorbeeld via kabel, satelliet, IP-TV, internet-providers, internetplatforms of applicaties voor het delen van video's'. Ook werd beslist tot het opschorten van de uitzendlicenties of -vergunningen van en de transmissie- en distributieregelingen met RT en Sputnik. Die maatregelen blijven van toepassing 'totdat de agressie tegen Oekraïne is beëindigd en de Russische Federatie en de daarmee verbonden mediakanalen ophouden met propaganda tegen de Unie en haar lidstaten'.

De maatregel werd gemotiveerd met een verwijzing naar de internationale mediamanipulatie door Rusland, als onderdeel van een strategie van destabilisering van de EU en haar lidstaten. Verduidelijkt werd dat de propaganda via RT en Sputnik onder 'permanente directe of indirecte controle staat van de leiding van de Russische Federatie', en dat dat neerkomt op 'een aanzienlijke en rechtstreekse bedreiging voor de openbare orde en veiligheid van de Unie'.

RUSSISCHE PROPAGANDA

Eerder al, na de Russische bezetting van de Krim in Oekraïne, werd een lange reeks sanctiemaatregelen uitgevaardigd. Eén daarvan was gericht tegen Dmitrii Konstantinovich Kiselev als hoofd van het Russische nieuwsagentschap Rossiya Segodnya. Met het verbod tegen RT en Sputnik zette de EU een flinke stap verder en nam ze een maatregel die niet gericht is tegen een persoon, maar tegen enkele nieuwsmedia die het beleid of de acties van de Russische regering steunen.

RT en Sputnik moesten hun uitzendingen in de EU stopzetten, waardoor tegelijk het recht op ontvangst van die programma's door het publiek op absolute wijze werd ingeperkt. Daardoor kunnen burgers in de EU, waaronder ook mediaredacties, journalisten, politieke analisten, academici, onderzoekers, militairen en politici niet langer kennismaken van de inhoud van de programma's van RT en Sputnik en dus van de manier waarop die de publieke opinie proberen te misleiden of manipuleren. Ook internetproviders, sociale media en zoekmachines worden in hun expressie-, doorgifte- en ontvangstvrijheid beperkt omdat zij de programma's van RT en Sputnik niet meer mogen

doorgeven of faciliteren. Een nota van de Europese Commissie maakt duidelijk dat ook Europese mediaredacties en journalisten kunnen gestraft worden indien zij in hun verslaggeving inhoud van RT of Sputnik presenteren of verwerken op een manier die niet objectief en onvolledig is. Ondertussen maakte de EU bekend nog meer Russische (staats)media te verbieden.

De maatregel doet denken aan het verbod door het Naziregime op de uitzendingen van de BBC tijdens de Tweede Wereldoorlog, of het jammen tijdens de Koude Oorlog om de ontvangst van westerse radio- en televisieomroepen in Oost-Europa en de Sovjet-Unie te beletten. Vooral de motivering dat het gaat om mediakanalen die propaganda voeren tegen de EU en haar lidstaten, is geen pertinent argument om die media het zwijgen op te leggen.

EFJ PROTESTEERT

De Europese Federatie van Journalisten nam het EU-besluit onmiddellijk fel op de korrel. Volgens de EFJ is regulering van de media een bevoegdheid van de lidstaten en is het niet aan de (regering van de) EU toe om vergunningen of licenties

toe te kennen of in te trekken. Het EU-besluit is daarom een radicale breuk met democratische en rechtstatelijke principes: *'For the first time in modern history, Western European governments are banning media.'*

De EFJ meent verder dat het verbieden van RT en Sputnik niet de beste manier is om desinformatie of propaganda te

bestrijden, maar dat het aan de EU-media en -journalistiek zelf toekomt om foute berichtgeving en manipulatie van die omroepen bloot te leggen en de burgers grondig te informeren over de Russische inval in Oekraïne.

Opmerkelijk is ook dat het verbod tegen RT en Sputnik pas beëindigd wordt als ze ophouden met hun propaganda tegen de EU en haar lidstaten. Hoe en door wie dat zal worden vastgesteld, is een bijzonder heikel punt. Het impliceert ook dat het EU-verbod van RT en Sputnik niet uitsluitend een sanctiemaatregel is voor de Russische inval in Oekraïne, maar ook een reactie op de Russische anti-EU propaganda.

Dirk Voorhoof is emeritus aan de UGent en verbonden aan het Human Rights Centre en Legal Human Academy

Voor een grondiger analyse van het EU-verbod van de Russische staatsmedia, zie <https://globalfreedomofexpression.columbia.edu/publications/eu-silences-russian-state-media-a-step-in-the-wrong-direction/>

‘Oorlog is geen videospelleke’

BRUNO BEECKMAN OVER ZIJN WERK IN OEKRAÏNE

Bruno Beekman (53) leerden we de voorbije maanden kennen als de Vlaamse EBU-correspondent die er van in het begin bij was toen Rusland de oorlog verklaarde aan Oekraïne. ‘Aan journalisten om vandaag de eerste bladzijde van de geschiedenis van deze oorlog te schrijven’, zegt hij. ‘Als er ergens iets broeit, vertrek ik desnoods op eigen kosten om mijn journalistieke werk te doen.’ MONICA MORITZ

Hoe moeilijk werken was en is het in en rond Kiev?

Bruno Beekman: ‘In dertig jaar tijd is het de eerste keer dat ik een oorlog zo vrij van nabij heb kunnen coveren. Er stonden geen NAVO troepen in de weg die voor alles en nog wat accreditaties eisen of de toegang tot bepaalde gebieden bemoeilijken. Afgezien van de avondklok, kon je relatief vrij op pad gaan. Ik zeg relatief, omdat de Oekraïense militairen toch af en toe gevoelige operaties geheimhouden.

‘Lokale journalisten in Kiev werden van de ene dag op de andere oorlogs-correspondenten’

Het Russische leger kijkt immers mee naar al die reportages. Maar Oekraïne heeft er natuurlijk alle belang bij dat buitenlandse journalisten haar kant van het verhaal documenteren. Die vrijheid staat hoe dan ook in schril contrast met de zoveelste Russische poging om journalisten monddood te maken.’

Proberen ook de Oekraïners buitenlandse journalisten te manipuleren?

‘Voor de oorlog stond Oekraïne op plaats 106 van de *World Press Freedom Index*, op 180 landen in het totaal. Je moet hun officiële berichten in elk geval goed checken. Op zeker ogenblik liet het Oekraïense ministerie van Defensie weten dat het station van Kiev was gebombardeerd. Maar het was avondklok, en je kon dat bericht niet meteen visueel gaan controleren. Ik heb toen een kennis ter plaatste gebeld die het bericht tegensprak. ’s Morgens

heb ik dan zelf kunnen constateren dat er geen bombardement had plaatsgevonden. Ondertussen circuleerde het officiële bericht wel, en sommige redacteurs waren zelfs boos dat ik het niet wilde bevestigen.'

Waren er meteen veel journalisten ter plaatse?

'Toen de aanvallen begonnen, zijn bijna alle verslaggevers uitgeweken naar Lviv. De lokale journalisten in Kiev werden van de ene dag op de andere oorlogs-correspondenten. Die mensen hadden helm noch kogelvrije vest en kwamen naar ons hotel om te zien hoe wij werkten. De eerste twee weken moet ik de enige Vlaamse correspondent zijn geweest die vanuit Kiev ooggetuigenverslagen maakte. Die gingen dan via de EBU naar diverse zenders, waaronder VRT en VTM.'

Hoe klaar je dat zo in je eentje?

'Ik heb jaren in Moskou gewoond, ben tolk Russisch en versta ook Oekraïens. Als *jongske* van 25 had ik ook al ervaring opgedaan in Grozny, wat een goede voorbereiding was op dit conflict. Dat betekent niet dat ik niet bang was. Maar als freelancer had ik minstens de ruimte om zelf beslissingen te nemen, zonder inmenging van redacteurs die mij ver van het terrein vertellen wat ik moet doen. Zulke mensen brengen soms het leven van journalisten in gevaar gewoon omdat ze zich baseren op wat hun verzekeringagent of security zegt. Zo hadden ze bij de EBU, op aanraden van veiligheidsinstanties, het grandioze idee om mij te willen verstoppen in een datsja in de buurt van Boetsja, *of all places*. Mijn lokale contacten hebben mij dat toen met klem afgeraden en ik weigerde dan ook het hotel te verlaten, ondanks hevige discussies met de EBU. Dat ik naar mensen ter plaatse heb geluisterd, heeft waarschijnlijk mijn leven gered.'

Hoe verklaar je dat zoveel andere journalisten meteen naar Lviv zijn gevlucht, in plaats van de oorlog te verslaan?

'Een nieuwe generatie journalisten hè. Die streken daar neer met veel goeie wil,

maar na de eerste explosies namen ze de benen, mede onder invloed van paniek-beslissingen op redacties thuis. Wat hadden ze verwacht? Dat oorlog een *videospelleke* is? De meeste journalisten hangen af van de grillen van het medium waarvoor ze werken. Er waren ook veel onervaren mensen ter plaatse. De VRT heeft het met enige vertraging vrij goed gedaan, ook al stonden ze niet altijd op het juiste moment op de goede plek. Maar van sensatiezucht kun je ze niet beschuldigen.'

Luisteren naar mensen ter plaatse in plaats van naar de EBU heeft wellicht mijn leven gered'

Getuigen oorlogsjournalisten met stand-upjes op het slagveld toch niet toe aan sensatiezucht?

'Ik zie nog altijd die Griekse correspondent voor me die op *hotelsloefkes* met helm en kogelvrij vest naar de livepositie slentert (*lacht*). Je hebt altijd journalisten die denken dat ze het middelpunt van het verhaal zijn. *'Ik moet vluchten voor de Russen.'* *'Ze hebben op ons geschoten.'* Daar gaat het niet om natuurlijk, dit is onze oorlog niet. De pers is daar om Oekraïners de kans te geven hun verhaal te vertellen. Uiteindelijk schrijven journalisten de eerste bladzijden van die geschiedenis. Als we de balans opmaken mogen we toch fier zijn op veel journalisten daar, die hebben de journalistiek weer belangrijker gemaakt.'

Toch hoor je meer en meer de kritiek dat we te braaf de lijn van de NAVO volgen.

'De internationale pers is wel vrij om dat al dan niet te doen, en toont zich daar ook verdeeld in. Terwijl een Russische journalist een radertje is in de grootste

fake news show ooit. Daarom zijn er al zo'n 150 prominente journalisten uit Rusland gevlucht. We hadden natuurlijk liever gezien dat de Europese Unie de krijtlijnen van een homogene reactie had uitgetekend, maar in tijden van oorlog gaat het initiatief automatisch naar diegene die de duidelijkste taal en dito maatregelen hanteert, en daar is de NAVO gewoonweg sterker in. Poetin heeft de NAVO en haar bestaansreden nieuw leven ingeblazen. Hij is werkelijk gebuisd voor elk examen sinds 24 februari. Alles wat hij aanraakt, resulteert in het tegenovergestelde van wat hij beoogt.'

Toch blijken politici en academici het niet bepaald eens over hoe we Poetin moeten aanpakken.

'De beer in een hoek drijven of provoceren, zoals Biden doet, drijft de spanningen op en kan het conflict doen escaleren tot ver buiten Oekraïne. Anderzijds is de empathie voor de Russen ook in de pers door de gruwelijkheden in Boetsja en elders helemaal weggevaagd. Zelensky kan nu helemaal op de steun van de westerse pers en politiek rekenen en de oorlogsretoriek opzweepen, samen met Biden en veel Europese leiders. Slechte journalisten doen daar zelfs nog een schepje bovenop. Vooral Amerikanen maken van het conflict bijna kritiekloos infotainment, dat is gevaarlijk en dom.'

Zijn we soms ook te streng voor onze politici?

'Misschien. Ook voor hen is deze oorlog een groot en bedreigend verhaal waarin ze moeten meespelen, terwijl ze het vorige grote verhaal, de pandemie, nog aan het verteren zijn. Harde kritiek is soms ook een vorm van tijdverlies omdat we zo de hoofdboodschap uit het oog verliezen: de strijd tussen vrijheid en autocratie. Het is nu niet het moment om continu de nadruk te leggen op de fouten die politici in het verleden hebben gemaakt. We mogen ze zelfs feliciteren voor hun crisismangement. Al betekent dat nu ook weer niet dat we ze kritiekloos hun gang mogen laten gaan.'

Plattelandstv

- Themazender
- Bereik: aantal kijkers: 250 000/dag (CIM)
- Sinds 2014
- 4 vaste redacteurs, 5 vaste productie-medewerkers, 2 deeltijds freelancers, 3 personen sales en administratie, 2-koppig managementteam
- Website: www.plattelandstv.be

‘Voor iedereen die op den buiten actief is’

Plattelandstv richt zich als themazender op ‘elkeen die actief is in het buitenleven’. Al die mensen positief verbinden, dat is de roeping van algemeen manager Diederik De Clercq. **GEERT VAN LIERDE**

Hoe vertaal je die missie concreet?

Diederik De Clercq: ‘Op het Vlaamse platteland kan je niet om de landbouw heen. Toen wij in 2014 een lineair kanaal werden, waren dat ook onze roots. Maar je hebt meer thema’s en een ruimer publiek nodig om dit soort zender in leven te houden. Met items zoals tuinen of huisdieren brengen we meer diepgang en spreken we ook specialisten en fervente hobbyisten aan. Ons hoofddoel blijft om positieve verhalen te brengen over het platteland. Natuurlijk kan je de grote crisissen niet doodzwijgen, maar die beperken we tot onze studio gesprekken. Daarnaast volgen we op de voet wat er verandert in Vlaanderen. Sinds corona hebben meer mensen de natuur ontdekt en zijn ze bijvoorbeeld vogels beginnen observeren. Ook daarop spelen wij in.’

Hoe onafhankelijk zijn jullie als commerciële zender?

‘Onze enige investeerder, de familie Vanhalst, heeft niets te maken met

landbouw of de andere thema’s op Plattelandstv. Toonaangevende bedrijven en organisaties zijn klant bij ons en verschillende overheden communiceren via ons. Soms vinden wij een link met onverwachte partners, zoals het Festival van Vlaanderen. Dat sluit mooi aan bij de natuurpracht in onze internationale documentaires, die behoren tot de best bekeken uitzendingen.

‘Wij bereiken elke week ruim 90 procent van de Vlaamse land- en tuinbouwers’

De landbouwsector blijft wel nadrukkelijk aanwezig?

‘Landbouw vormt de voornaamste bron van inkomsten. De B2B-communicatie is voor ons financieel belangrijker dan de B2C-communicatie. Wij bereiken elke week ruim 90 procent van de Vlaamse land- en tuinbouwers. Iedereen die actief is *op den buiten*, kan een plek krijgen op

Plattelandstv. Wij hebben bijvoorbeeld mooie samenwerkingen met de Belgische duivenbond KBDB, jagersvereniging HVV, vrouwenbeweging FERM en Paardensport Vlaanderen – om er maar enkele te noemen. Wel moet zowel de professional als de liefhebber iets hebben aan die programma’s. Van onze kant verifiëren we zo goed mogelijk of de informatie correct is.’

Waarom ligt jullie focus op tv?

‘Als klein bedrijf moet je kiezen waarin je investeert. Op dit ogenblik focussen we ons voor 95% op ons lineaire kanaal. Ons verdienmodel zit nog steeds daar: via de klanten, de reclameregie en de vergoedingen van providers, die op ons marktaandeel zijn gebaseerd. Op dat vlak groeien wij nog elk jaar. Het belet ons niet om volop bezig te zijn met een mogelijke niet-lineaire toekomst en een nieuw webplatform.’

Werken jullie met gespecialiseerde journalisten?

‘Het is moeilijk tot onmogelijk om mensen te vinden die én tv-ervaring hebben én in een van onze thema’s gespecialiseerd zijn. Maar we vinden wel personen die zich heel snel in een van beide willen inwerken. Gelukkig hebben we meestal met enorm gedreven jonge mensen te maken.’

DOSSIER REGIOJOURNALISTIEK

Regionieuws in de maalstroom

Regiojournalistiek is wel vaker een voorloper. Al lang hanteren de grote mediabedrijven voor regionieus het mantra van *digital first*. Om over niet eens zo lange termijn ongetwijfeld uit te komen bij *digital only*. Op dat grote internet komen de klassieke uitgevers natuurlijk wel allerlei nieuwe spelers tegen, en dat vergroot de druk op regiojournalisten om aandacht te trekken en te scoren met klik- en andere cijfers. Terwijl lokale journalistiek echt wel meer verdient dan dat, gelet op de substantiële waarde die ook zij toevoegt aan de democratie. Een dossier.

POL DELTOUR & LUC VANHEERENTALS

Regiojournalistiek als trendsetter

Vraag naar lokaal nieuws is er in de brede samenleving hoe dan ook nog meer dan genoeg. De mondialisering mag dan met de dag toenemen, ook in Vlaanderen blijven mensen nieuwsgierig naar wat er zich in en om het eigen gemeentehuis afspeelt. Of kleinschaliger nog: in de eigen wijk. Een VUB-onderzoek toonde al eerder aan dat 37 procent van de Vlamingen regionaal nieuws helemaal bovenaan het lijstje plaatst van wat men het liefste las in de krant. Politicoloog Luc Huyse verklaarde die houding toen als precies een reactie op het vervagen van geografische en culturele grenzen. 'Ter compensatie zoeken velen beschutting in de eigen wijk, dorp of stad. En de pers speelt daarop in.'

Dat laatste blijkt uit de feiten. We tekenden een ruwe schets van het regionale nieuwslandschap in Vlaanderen – te vinden verderop in dit dossier. En we ondervroegen enkele hoofdredacteurs en regiochefs over hun aanpak. Daaruit blijkt niet meteen een afbouwscenario voor regionaal nieuws, wel integendeel. Voor een krant als *Gazet van Antwerpen* blijft regionieus de *unique selling proposition*, zegt hoofdredacteur Frederik De Swaef. Indra Dewitte, hoofdredactrice van *Het Belang van Limburg*, beaamt: 'Als je ziet dat wij 80 procent van de

lezende Limburgers bereiken, dan kun je toch van een redelijk succes spreken.' Ook bij *Het Laatste Nieuws* heet het dat regioberichtgeving 'tot het DNA van de krant behoort', en ze er dan ook alles aan doet om die aan te bieden. Van haar kant werkt de VRT aan een uitbouw van haar regionale correspondentennet in samenwerking met een externe partner – ook niet meteen een uiting van gebrek aan belangstelling.

IN DE APP

Toch zorgde de digitale revolutie voor een drastische kentering. Al langer en ook meer dan voor ander nieuws, wordt van regiojournalisten verwacht dat ze hun berichten meteen online publiceren. In de eigen app van de krant en – zij het doorgaans ingekort – op haar sociale mediakanalen. Daar speelt zich vandaag nu eenmaal het bikkelharde gevecht om aandacht van het publiek af. En: het bespaart een hoop druk- en papierkosten. Want regiopagina's maak je niet een keer, maar verschillen voor elk van de lokale edities van de krant. Kranten verminderden de voorbije jaren overigens al systematisch hun aantal gedrukte regionale edities. Op termijn hopen uitgevers die kosten helemaal of toch grotendeels te kunnen schrappen. Na *digital first* volgt zonder twijfel ooit *digital*

only. Het stopzetten door Roularta van de gedrukte *De Streekkrant*, in oktober vorig jaar, was een markant teken aan de wand. En dat DPG Media onlangs zijn drukkerij in Lokeren sloot, is eveneens zwanger van betekenis.

Voor de klassieke regiojournalistiek bracht en brengt die digitale omslag wel ook nieuwe concurrenten met zich mee. De VRM (Vlaamse Regulator voor de Media) telde vorig jaar voor 191 (van de 300) Vlaamse gemeenten 253 private lokale nieuwsmedia in Vlaanderen die zich digitaal en/of gedrukt richten tot een lokale gemeenschap. Per gemeente komt de VRM uit op gemiddeld 2,26 van die particuliere lokale nieuwsmedia. Mechelen scoort het hoogst, met 14, maar ook in Knokke-Heist bijvoorbeeld blijken 11 particulieren hun eigen lokale nieuwsmediumpje te hebben gelanceerd. Daarbij komt dan nog een onbekend aantal lokale radio- en televisiestations. En ook lokale Facebookgroepen, zoals de populaire

'Ge zijt van... als...', verspreiden intussen veel nieuws. Hoe dan ook blijkt bij ons van 'nieuwswoestijnen', zoals er elders in de wereld wel degelijk bestaan, niet meteen sprake te zijn.

ROOKPLUIM

Voor klassieke uitgevers is de les duidelijk: ook lokaal moet de strijd om aandacht worden gestreden en gewonnen. Snelheid is daarbij een eerste premisse, hoe moeilijk dat in sociale mediatijden ook is. 'Als mensen ergens een rookpluim zien, wil ik dat ze in onze app meteen kunnen zien wat daar de oorzaak van is', zo drukt een hoofdredacteur dat uit. Hier en daar klinkt verder de expliciete opdracht aan redacties om sensationeler nieuws te brengen, of nieuws dat (nog) dichter bij de mensen staat. Digitale nieuwlichters bij DPG Media hebben dat zelfs in een 'kwadrantenwerkmodel' gegoten. Nieuws dat 'persoonlijk' en 'betrokken' is, is van 'goudwaarde' en verdient dan ook alle prioriteit. 'Verhalen ver weg' daarentegen

Meer dan voor ander nieuws wordt van regiojournalisten verwacht dat ze meteen online publiceren

worden niet gelezen noch gewaardeerd, en stoppen we dus maar beter 'in de kelder'. Met nog twee varianten daar tussenin. Om na te gaan of het publiek wel voldoende wordt bereikt, beschikken mediahuizen vandaag overigens over een uiterst handig instrument: publieksdata. Die leren ook voor lokale nieuwsberichten hoe vaak ze worden aangeklikt, hoe lang ze worden gelezen of bekeken, hoe vaak geliket of doorgestuurd, en – steeds belangrijker nu meer en meer nieuws achter een paywall gaat – hoeveel centen ze opleveren. Meten is weten, maar die cijfers worden ook almaar meer aan journalisten

opgedrongen. Als bepaalde scores niet worden gehaald, dan volgt al eens een reprimande. En wie wel hoog scoort, kan soms op een bonus rekenen. De vraag rijst meer en meer of die praktijken onafhankelijke journalistieke keuzes niet lelijk in de weg beginnen te staan.

Er zijn nog pijnpunten in de regiojournalistiek. De vergoedingen, bijvoorbeeld. Recent onderzoek van Ria Goris, docente aan de Erasmushogeschool Brussel, toonde een manifest ongenoegen van regiojournalisten daarover. Nieuwe vergoedingssystemen, die moesten inspelen op de nieuwe digitale productiewijzen, werden zonder overleg ingevoerd en leidden (zeker tijdelijk) tot chaos en grote onzekerheid.

Freelancejournalisten storen zich ook mateloos aan de weigering van uitgevers om hun vergoedingen in tijden van hoge inflatie collectief te indexeren. Wie een aanpassing wil 'moet het maar komen vragen' – iets wat uiteindelijk maar weinigen durven. Van de grote mediabedrijven ging enkel Mediahuis over tot een collectieve indexering van de freelancevergoedingen met 5 procent.

OP DE HUID

Ongetwijfeld bepalen nog andere factoren de kwaliteit van de regionale berichtgeving. Doordat politici en journalisten dichter op elkaars huid zitten, dreigt het risico van een (te grote) entente. Hetzelfde geldt voor de verhouding met lokale zakenmensen of middenstanders. De wetgeving op de openbaarheid van bestuur is in principe een krachtig instrument voor politieke controle, maar uitgerekend op lokaal niveau blijkt het afdwingen ervan nogal eens te stokken.

Het verdient allemaal gepaste aandacht, in het belang van zowel individuele nieuwsgebruikers als de samenleving in haar geheel. Voor wat er in lokale gemeenschappen gebeurt, is professionele journalistiek nu eenmaal even relevant – meer nog: elementair – als voor nationaal of internationaal nieuws.

Vergoedingsregeling afgestemd op *digital first*

Hoe vergoed je freelance regiojournalisten voor hun digitale productie? In 2019 verving *HLN* regio de klassieke lettertekenvergoeding voor een stukvergoeding, een systeem dat intussen navolging kreeg in de hele Vlaamse regiojournalistiek. Journalisten worden nu betaald per contentitem, zij het met een maximum aantal items per maand. Het regime werd gaandeweg verfijnd. Zo kunnen de tarieven verschillen naargelang de aard en de lengte of omvang van de bijdrage. Bij de regionale omroepen ligt het nog enigszins anders. Daar ontvangen omroepredacteurs – videojournalisten – dagbedragen en worden correspondenten bij de radio per stuk betaald. Dat laatste is ook het geval bij agentschappen, waar de antennae in de provincies stuk- en wachtvergoedingen vangen. (CM)

Voor meer info: zie de zopas geactualiseerde VVJ-gids met praktijktarieven op journalist.be

Lokale openbaarheid van bestuur kan beter

Slechts een minderheid van de regiojournalisten – hooguit een kwart – WOB't al eens. Voor velen is de WOB nog onbekend terrein, zo blijkt uit recent onderzoek van de Erasmushogeschool Brussel en de Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten (VVSG). Toch is dat voor veel regiojournalisten niet per se een gemis. Er zijn nu eenmaal andere – en snellere – wegen om aan overheidsinformatie te komen: ambtenaren of de politieke oppositie bij voorbeeld. Anderzijds is de kortere afstand tussen lokale overheid en journalist niet bepaald een plus. 'Je raakt makkelijker aan info bij ministeriële kabinetten dan aan gemeentelijke overheidsinfo', zegt onderzoeksjournaliste Sofia Van Nuffel. Ook de actieve openbaarheid van bestuur kan beter. Recent onderzoek van *Apache*-journalisten Steven Vanden Bussche en Charlotte Deprez toont aan dat wie in de eigen gemeente de gemeenteraad wil volgen, het in Vlaanderen vaak met bedroevend weinig voorbereidende documenten moet doen. Een werkgroep in het Vlaamse Parlement bekijkt momenteel voorstellen om burgers meer te betrekken bij de besluitvorming. (CM)

FACTS & FIGURES

HOEVEEL

De VVJ telt in haar database momenteel 558 journalisten die 'regio' als specialisatie aanduiden. Onder hen 399 mannen en 159 vrouwen.

STATUUT

De 558 regiojournalisten kunnen qua statuut als volgt worden ingedeeld:

- **Beroepsjournalisten:** 461 (324 mannen en 137 vrouwen)
- **Stagiair-beroepsjournalisten:** 38 (23 mannen en 15 vrouwen)
- **Journalisten van beroep (gespecialiseerde pers):** 11 (10 mannen en 1 vrouw)
- **Journalisten in bijberoep:** 48 (42 mannen en 6 vrouwen)

ENKELE CIJFERS PER NIEUWSMEDIUM

- **Het Laatste Nieuws:** 6 regiochefs, 15 eindredacteurs, 100-tal regiojournalisten (2 loontrekkenden, voor het overige nagenoeg allen voltijdse freelancer)
- **Het Nieuwsblad:** op de redactie werken 22 loontrekkende journalisten/eindredacteur specifiek voor regionale verslaggeving, daarnaast 150 lokale correspondenten. Voor de sportregio nog eens respectievelijk 8 en een 50-tal correspondenten
- **Het Belang van Limburg:** 82 freelance correspondenten
- **Gazet van Antwerpen:** 68 journalisten van wie er 14 vast in dienst zijn en de rest voltijdse freelancers; verder een (dalend) aantal bijberoepers
- **Bruzz:** 18 freelancers
- **Randkrant:** 25 freelancers (onder wie 2 fotografen)
- **Krant van West-Vlaanderen:** 400 freelancers, onder wie tientallen bijberoepers
- **Radio 2:** een 100-tal freelance correspondenten
- **ROBtv:** 170 journalistieke medewerkers van wie 80 procent in vaste dienst; vooral de sportredactie doet een beroep op freelancers
- **Thema Media:** 15-tal medewerkers (onder wie 2 loontrekkenden en 13 freelancers)
- **Persinfo:** 10 medewerkers (onder wie twee loontrekkenden)
- **Jan Verbeke Producties:** drie vaste journalisten en acht freelancers
- **Belga:** 30 à 40 freelancers (nationaal)

Onderzoeksjournalistiek in 14 gemeenten tegelijk

Ook lokale journalistiek kan best tijdsintensief zijn. Voor haar 'Waterproject' doorploegde Sofia Van Nuffel gemeenteraadsverslagen, sloeg ze aan het WOBben en raadpleegde ze het publiek. Bovendien stopt het project niet aan de grenzen van haar eigen gemeente. Liefst 14 Vlaams-Brabantse gemeenten werden erbij betrokken.

CHARLOTTE MICHILS

We schrijven mei 2020, een kurkdroge periode. De inwoners van alle Vlaamse-Brabantse gemeenten krijgen een dwingende oproep om het watergebruik ernstig te beperken. Toch ligt het waterverbruik in die periode abnormaal hoog. Burgers zijn ongerust, want in enkele gemeenten komt er gedurende enkele dagen amper water uit de kraan. Regenwaterputten zijn op vele plaatsen leeg.

Onder de ongeruste burgers ook journaliste Sofia Van Nuffel. Geïntigreerd startte ze een onderzoek in 14 Vlaams-Brabantse gemeenten. 'Vertrekken vanuit wat leeft bij de mensen vind ik essentieel', zegt ze. 'Zeker voor regioberichtgeving. Journalisten brengen nog te veel wat ze zelf interessant vinden.'

Toch deinst Van Nuffel er niet voor terug

om grotere thema's aan te brengen op maat van de regio. 'Hoe komt het toch dat er waterschaarste is ondanks de strenge maatregelen? Om dat te achterhalen deed ik een oproep in gemeentelijke Facebook-groepen. Bleek dat voetbalvelden bijvoorbeeld nog massaal besproeid werden met kraantjeswater. Zo iets maakt burgers kwaad.'

Voor het Waterproject deed Van Nuffel vier maanden onderzoek. Dat resulteerde in twee longreads die ze publiceerde op misflits.be. 'Als je WOBT moet je wachttermijnen inbouwen. Voor een eerste verzoek op gemeentelijk niveau moet je rekening houden met twintig kalenderdagen. Zonder beurs lukt zo iets niet. Dit keer kreeg ik 4.200 euro van het Noodfonds voor lokale journalistiek, een pot van 147.000 euro waarover de Vlaamse Regering besliste in volle pandemie. De steun werd toegekend aan Journalismfund.eu en uitgekeerd via het Fonds Pascal Decroos. Die 4.200 euro komt neer op een honorarium van 1.000 euro per maand plus onkosten. Het spreekt voor zich dat je dit werk moet combineren met andere opdrachten, anders is het niet leefbaar.'

Verontwaardiging en ongerustheid mogen dan haar motor zijn, toch wil Sofia met haar journalistiek oplossingen aanreiken. 'Mensen zijn de negativiteit beu, ze willen weten wat ze kunnen doen. Het is te gemakkelijk om enkel mee te geven wat verkeerd gaat.'

Lees meer op www.misflits.be of op Twitter, Instagram, Facebook/Meta en LinkedIn.

REGIONAAL NIEUWS IN VLAANDEREN

HET LANDSCHAP IN KAART

SAMENSTELLING:
LUC VANHEERENTALS

1

REGIONALE REDACTIES KRANTEN

De opkomst van online betekende ook voor het regionieus een heuse revolutie. Overal werd 'digital first' het motto. Journalisten posten hun teksten en beelden nu meteen op de site en sociale media. Op het einde van de dag stellen eindredacteuren op basis van de geposte stukken de regionale editie van de gedrukte krant samen. Digitaal kan er uiteraard veel meer nieuws worden gebracht dan vroeger.

Of er ook inhoudelijk veel verschillen zijn, daarover lopen de meningen uiteen. 'We brengen zoals voorheen nog steeds vooral verhalen van mensen die in hun omgeving iets bijzonders meemaakten', zegt Frederik De Swaef (*Gazet van Antwerpen*). 'Dat betekent: fait divers, lokale gemeentepolitiek, uitgaantips...' De krant heeft drie regionale edities met dagelijks 12 bladzijden regionieus. *GVA* doet voor haar regionieus een beroep op 68 journalisten, van wie er 14 vast in dienst zijn en de rest freelance.

Matthias Bruynooghe (*HN*) beaamt 'dat de basis - belangrijk en belangwekkend nieuws uit de streek - dezelfde blijft'. *Het Nieuwsblad* heeft 15 papieren edities. Op de redactie werken 22 loontrekkende journalisten/eindredacteuren specifiek voor de regionale verslaggeving. Daarnaast doet de krant een beroep op zo'n 150 lokale freelance correspondenten. In de provincies Antwerpen en Limburg wordt nauw samengewerkt met zusterkranten *Gazet van Antwerpen* en *Het Belang van Limburg*.

Het Laatste Nieuws heeft 15 regionale edities met op weekdagen telkens 5 bladzijden en op zaterdag 10. Bij de overgang van *HLN* op tabloidformaat werd het aantal regionale edities teruggebracht van 21 tot 15. Chef regio Lien Hendrickx: 'De krant focust niet langer op hard nieuws, criminaliteit en dies meer, maar meer dan voorheen op alles wat de lezer interesseert. Uit onderzoek blijkt dat men bijvoorbeeld ook wil weten wat er verandert op het vlak van horeca, of waar men met de kinderen naartoe kan.'

Ook Indra Dewitte (*HBvL*) denkt in die richting. 'Dankzij data kunnen we veel gericht onderzoeken waar onze lezers van wakker liggen.' *Het Belang van Limburg* heeft dagelijks 12 bladzijden specifiek lokaal nieuws. De laatste jaren investeerde de krant zwaar in regionale onderzoeksjournalistiek en werd met de Universiteit Hasselt een meerjarig project rond burgerparticipatie opgestart om lezers meer te laten deel uitmaken van de krant.

2

STADSKRANTEN/REGIOKRANTEN

BRUZZ ontstond in 2016 door de fusie van TV Brussel, FM Brussel, *Brusselnieuws.be* en *Deze Week in Brussel*. BRUZZ heeft 60 mensen in dienst, onder wie 42 redacteuren. Daarnaast doet BRUZZ een beroep op freelancers, van wie er 18 op regelmatige basis nieuws aanbrengen. BRUZZ bereikt in Brussel en de Vlaamse Rand maandelijks zo'n 350.000 unieke gebruikers.

De *RandKrant* is een door de Vlaamse en Vlaams-Brabantse overheid gefinancierd tijdschrift dat vzw De Rand gratis verdeelt in de Vlaamse Rand rond Brussel. Oplage: 103.000 exemplaren. De *RandKrant* heeft twee journalisten in loondienst en doet daarnaast een beroep op 23 freelancejournalisten en 2 freelancefotografen. Uit een lezersonderzoek bleek in 2018 dat 54 procent van de bewoners uit de regio de laatste zes maanden het blad las. Gelet op de grote diversiteit en meertaligheid van de regio, bevat elke editie zes vertaalde samenvattingen van artikels.

De *Krant van West-Vlaanderen* ontstond uit een fusie van verscheidene lokale weekbladen uit de gelijknamige provincie. Uitgever is Roularta Media Group. Het redactieteam heeft een 50-tal mensen vast in dienst, onder wie enkele deeltijdsen. Daarnaast wordt een beroep gedaan op circa 400 freelancers, onder wie tientallen bijberoepers. Het weekblad heeft vijf lokale edities. Een belangrijke pijler van het aanbod is familienieuws en nieuws uit het verenigingsleven.

REGIOJOURNALISTEN OVER HUN WERK ONDER DE KERKTOREN

‘Regionieuws heeft aan serieux gewonnen’

‘Aan elk nationaal nieuws zit een lokaal aspect’

JAN DEGOE

chef regio en chef nieuws
De Krant van West-Vlaanderen

Jan Degoe rolde in 1996 in het journalistieke vak als eindredacteur bij *Het Laatste Nieuws* voor de regio Oostende-Westhoek.

Vervolgens promoveerde hij tot coördinator voor de hele provincie West-Vlaanderen.

Een tijdlang was hij ook adjunct-regiochef. Sinds 2019 is hij aan de slag bij *De Krant van West-Vlaanderen* als chef regio en chef nieuws.

Vanwaar je keuze voor regiojournalistiek?

Jan Degoe: ‘Ik heb altijd al een bijzondere

interesse gehad voor wat er in de eigen stad en streek gebeurt. Ik ben een geboren Oostendenaar en trots op mijn roots. Lokale verhalen en nieuws brengen, en in ons geval bijdragen tot de West-Vlaamse identiteit, vind ik heel belangrijk. Dat is ook de mening van talloze lezers die als ze de krant opendoen eerst op zoek gaan naar het nieuws van onder de eigen kerktoren.’

Hoe verschilt de journalistieke insteek voor regionaal en nationaal nieuws?

‘We zijn allemaal op zoek naar goede verhalen en een originele insteek. De uitdaging voor elke journalist is ze te vinden en in de markt te zetten. Met *De Krant van West-Vlaanderen* lanceerden we recentelijk bijvoorbeeld een oproep naar ‘kinderkraks’, kinderen die iets speciaals doen, en dat heeft enkele fantastische verhalen opgeleverd.’

Hoe lopen de contacten met de lokale overheden?

‘Goed. Ik heb geen weet van grote problemen. Met *KW* hebben we vorig jaar overigens enkele dossiers in de openbaarheid gebracht die burgemeesters in opspraak brachten, telkens gestaafd met de nodige documenten.’

Wat antwoord je op wie neerbuigend doet over lokale berichtgeving?

‘Aan elk nationaal nieuws zit ook een lokaal aspect waarvoor journalisten aandacht kunnen en soms moeten hebben. Nationale berichtgeving lokaal vertalen is heel boeiend en zinvol. En nationale redacties kijken vaak uit naar interessante lokale items. Zo opent de VTM-nieuwsuitzending regelmatig met opmerkelijk lokaal nieuws.’

Is er veel veranderd in de 25 jaar dat je regiojournalist bent?

‘De grote evolutie is vanzelfsprekend de opkomst van het web, die geleid heeft tot een snellere berichtgeving. Een moeilijke oefening is wat je dan nog in de printversie brengt. Maar wat 25 jaar geleden goede verhalen waren, zijn ook vandaag goede verhalen. Het blijft de kunst die te vinden.’

'Onbekende mensen zijn even boeiend'

TINA DENEYER

freelancer voor RINGtv en *RandKrant*

Tina Deneyer werkt ruim 20 jaar freelance voor diverse media. RINGtv en *RandKrant*, twee media die nieuws brengen uit Halle-Vilvoorde, waren in die hele periode constante opdrachtgevers, maar ook voor *Knack* en Kanaal Z leverde ze prestaties.

Vanwaar jouw voorkeur voor regiojournalistiek?

Tina Deneyer: 'Zoals zovelen ben ik als journalist begonnen met lokaal nieuws. Maar in tegenstelling tot veel collega's voelde ik nooit de drang om door te groeien naar nationale journalistiek. Regiojournalistiek staat immers heel dicht bij de mensen. Onbekende mensen zijn vaak minstens even boeiend om te interviewen als BV's. Als regiojournalist word je ook vaak door onbekenden aangesproken over je werk. De kans is nu eenmaal groot dat je na het interview de betrokkene weer tegen het lijf loopt bij de bakker of op een festival. Omdat ik vooral voor RINGtv en *RandKrant* werk, kan ik afwisselen tussen het snelle werk voor de tv-uitzending van 's avonds en rustig stukken schrijven voor het tijdschrift.'

Zijn er dan geen nadelen aan verslaggeving over overwegend lokaal nieuws?

'De verloning zou natuurlijk beter kunnen, maar dat geldt ongetwijfeld voor de meeste andere soorten journalistiek. De meeste regionale media waarvoor ik freelance, behoren al ruim twintig jaar tot mijn klantenbestand, wat gelukkig zorgt voor een solide basis. Werken op kleine, regionale redacties maakt echter ook dat je superflexibel moet zijn om over alles en nog wat te kunnen berichten. Van regionale journalisten worden bovendien steeds meer *skills* gevraagd, terwijl ze minder tijd krijgen om hun nieuws te brengen. Journalisten moeten meer multitasken dan vroeger: filmen, interviewen, foto's nemen voor de website, snel een beeldje met de smartphone voor Facebook... Ik koos er bewust voor om de videojournalistiek aan mij te laten voorbijgaan. Alle respect overigens voor de collega's die dat wel doen, want gemakkelijk is het zeker niet.'

'Openheid van lokale besturen'

PAUL VAN LANDEGHEM

VRT-correspondent

Paul Van Landeghem startte zijn journalistieke carrière in 2004 als correspondent voor *Het Nieuwsblad* in Sint-Niklaas en omgeving. Enkele jaren later ging hij in op de vraag van Radio 2 om voor hen het Waasland terug op de kaart te zetten. Vandaag levert Paul als freelancer nog steeds exclusief nieuws voor de nieuwsdienst van de openbare omroep, Radio 2 Oost-Vlaanderen en Antwerpen en Sporza. Zijn werkingsgebied gaat intussen van het Waasland en de Denderstreek tot groot Antwerpen, Klein-Brabant en de Antwerpse haven aan beide kanten van de Schelde.

Om welke reden koos en kies je voor regiojournalistiek?

Paul Van Landeghem: 'Een bewuste keuze was het niet, veeleer ben ik op die manier erin 'gerold'. Maar vanzelfsprekend is het heel interessant werk. De burgemeester van een plattelandsgemeente ziet veel liever een regiojournalist komen dan een nationale collega. Op die manier vermijdt hij dat zijn nieuws verzuipt in het nationale nieuwsaanbod. Als je zoals ik een grote regio covert, is er overigens niet altijd nog sprake van regiojournalistiek. In vergelijking met mijn beginfase bij *Het Nieuwsblad* ligt de lat momenteel veel hoger en is de berichtgeving over allerlei kleinere evenementen weggevallen.'

Wat zijn voor jou de voor- en nadelen van regiojournalistiek?

‘Wat betreft de inhoudelijke benadering van feiten en schrijfstijl zie ik weinig verschil tussen nationale en regionale berichtgeving. Bij de nationale collega’s merk ik trouwens veel interesse voor wat er zich lokaal afspeelt. Na een persconferentie bellen ze mij soms op met de vraag wat deze of gene lokale politicus heeft gezegd.’

Ondervind je problemen op het vlak van nieuwsgaring?

‘Nee. Ik heb de indruk dat lokale besturen zeer open staan tegenover regiojournalisten. Ergens is dat logisch, onze reportages komen nu eenmaal rechtstreeks bij hun kiespubliek terecht. Alhoewel het soms wel even kan duren vooraleer documenten te verkrijgen, heb ik nog geen formeel beroep moeten doen op de procedure openbaarheid van bestuur.’

Je zit bijna 20 jaar in het vak. Welke evolutie heeft er zich in die periode voorgedaan?

‘De snelheid van de berichtgeving is enorm toegenomen. Een klankopname hoor je nu vaak al een uur later op antenne. Men wil immers overal en altijd alles zo snel mogelijk brengen. Tijd om dingen verder uit te zoeken of je te verdiepen in iets, is er nog nauwelijks. De regiojournalistiek heeft de afgelopen decennia wel aan *sérieux* gewonnen. Berichten van de Duivenbond of over een vink die een prijs won vind je niet meer. En willen jubilea nog in het nieuws komen, dan moeten de gelukkigen al minstens 70 tot 75 jaren huwelijkstrouw kunnen voorleggen.’

‘We drijven op de beat van de gemeenteraad’

BARTEL VOLCKAERT

initiatiefnemer As Gau Paust

Bartel Volckaert, ingeweken Bruggeling, lanceerde in de zomer van 2016 *As Gau Paust* (in mooi Nederlands: *Als jij denkt*): een ‘onafhankelijk magazine voor de meedenkende Mechelaar’. Daarin viseert hij burgers, maar ook collega-journalisten, andere media en actiegroepen. Zijn doel is om meer transparantie te brengen in de stad, via experiment en samenwerking.

Hoe ga je concreet te werk?

Bartel Volckaert: ‘De focus ligt op de gemeentelijke politieke besluitvorming. *As Gau Paust* drijft op de beat van de gemeenteraad. Ik ontwikkelde zelfs enkele instrumenten om die vergadering toegankelijker te maken voor burgers. Zo krijgen ze nu live verslaggeving via sociale media, een voorbeschuiving, een dashboard met de activiteiten van raadsleden en vergeten bestuursmandaten, tweets naar de gemeenteraad en zo meer. Verder bedien ik me graag van de WOB (*Wet Openbaarheid van Bestuur, nvdv.*):’

Is kritische journalistiek niet extra moeilijk op lokaal vlak, waar pers en politiek toch dichter opeen zitten?

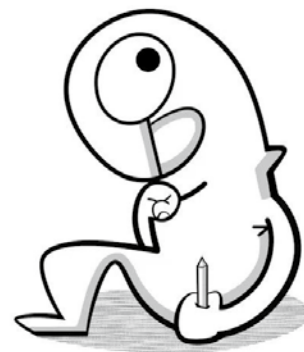
‘Regionale berichtgeving en kritische onderzoeksjournalistiek hoeven geen moeilijke combinatie te zijn. Het is niet per se zo dat je, omdat je dicht op je onderwerp zit, niet meer kritisch kan zijn. Als je vertrekt vanuit een bepaald kader – in ons geval de deontologische code – en als je jezelf genoeg in vraag stelt,

bewaar je voldoende afstand. Ook druk ervaar ik weinig. Er is in dat opzicht toch een verschil met collega’s die dagelijks persconferenties bijwonen en zo meer in de kijker lopen. Bij mij is er alleen al feitelijk meer afstand.’

Hoe zie je de rol van het publiek in je journalistiek?

‘Het publiek bepaalt mee wat ik onder de aandacht breng. Die inbreng loopt binnen na oproepen op sociale media of via de ideëenbox op de site. Ook reacties op sociale media inspireren me. Toch blijft wat er beslist wordt op gemeentelijk niveau richtinggevend. Ook op kleine schaal liggen de verhaallijnen voor het rapen. Je hoeft je er zelfs niet eens zwaar voor te verplaatsen. Tegelijk is alles heerlijk beheersbaar.’ (CM)

www.asgaupaust.be

Op 22 mei - toevallig ook de werelddag van de biodiversiteit - blies de VVJ verzamelen voor een ledendag in de Plantentuin van Meise.

Het werd een zonovergoten en gezellig samenzijn voor journalisten en hun respectievelijke gezelschap. Deskundige gidsen loodsten iedereen langs de mooiste (en geurrijkste) bezienswaardigheden van het zomerse moment. En achteraf wachtte aan een foodtruck van Würst nog een royaal aanbod van koele dranken en smakelijke *haute dogs*.

Snel voor herhaling vatbaar zo'n ledendag, was de brede conclusie.

FOTO'S FRANK GEERAERT / VVJ

VVJ-LEDENDAG IN PLANTENTUIN MEISE

Een lovenswaardig gewetensonderzoek

Het blijft uitzonderlijk dat een actieve journalist zich kritisch buigt over het vak en daar een publicatie aan wijdt, maar VRT-journalist Luc Pauwels klaarde de klus. In dit *gewetensonderzoek van een insider* somt hij een zestal tekortkomingen op in de (Vlaamse) journalistiek. Zo stoort hij zich aan de soms overdreven onderlinge concurrentie tussen nieuwsmedia, die er zelfs toe kan leiden dat nieuwswaardige informatie niét wordt gebracht. Pauwels legt meteen verbeterpunten

voor: meer journalistieke specialisatie, onszelf meer in vraag stellen, in dialoog gaan met het publiek en meer samenwerken. Ook al vertoont zijn betoog hier en daar lacunes, dit boek blijft een oprechte en pittige oproep voor meer kwaliteitsbewaking in de journalistiek.

Luc Pauwels

Journalistiek in tijden van fake news - Een gewetensonderzoek van een insider
Kritak

'Fuck de media'

Guido Van Liefferinge mag dan nog de stichter en oud-hoofdredacteur zijn van bladen als *Joepie* en *Dag Allemaal*, vurig zijn zijn pleidooien voor een onafhankelijke en kwaliteitsvolle pers. In zijn nieuwste boek *Fuck de media, red de pers* zijn de grote Vlaamse mediabazen dit keer kop van jut, DPG Media in het bijzonder (Van Liefferinge zwijgt wel zedig over een pijnlijk conflict dat hij jarenlang uitvocht met DPG-baas Christian Van Thillo over auteursrechten op *Dag Allemaal*). Ook de Vlaamse overheid, die de mediabonzen te weinig in de weg legt, krijgt een veeg uit de pan. Roularta krijgt dan weer opvallend goede punten. Helder is Van Liefferinges betoog niet altijd, en ook nuance ontbreekt meer dan eens. Maar wie de goede journalistieke zaak is toegedaan, zal hier en daar toch wat munitie kunnen rapen.

Guido Van Liefferinge

Fuck de media, red de pers
Epo

VVJ-leden kunnen dit boek aankopen met 25% korting op de website www.epo.be. Ga naar de winkelwagen en voer daar code VVJ2022 in, de prijs verandert dan automatisch. Korting geldt tot en met 31.08.2022.

6 boek voor de

Lange dagen en
scheppen deze
wat ruimte om
te ontdekken.
enkele

FFF

Patrick Van Gompel, onlangs met pensioen gegaan bij VTM, blikt in driehonderd volle pagina's terug op zijn journalistieke loopbaan. Dat voert de lezer onder meer naar Rwanda, Irak en Oekraïne, maar ook naar Patrick's eigen depressie in 1997.

Aan het eind volgen nog enkele vuistregels voor jonge journalisten. Zoals WWWWW+H. Of: 'In *De Standaard* staat dat er iemand gestorven is, in *Het Laatste Nieuws* staat er ook bij hoé. Mensen willen dat weten.'

Nog zo'n vuistregel is FFF: *find, fuck and forget*, althans in het buitenland. 'Uiteraard ben je begaan met mensen die het noodlot meemaken', bedoelt Patrick daarmee. 'Maar je kan onmogelijk de hele tijd alle drama's meeslepen naar je volgende opdracht.'

Patrick Van Gompel

Van onze verslaggever ter plaatse
Vrijdag

Sympathieke autobiografie

Ook Karel Anthierens, middelste telg van het journalistieke broedertrio Anthierens (Jef de oudste, Johan de benjamin), schreef zijn journalistieke loopbaan neer. In zijn geval omspannt dat veertig jaar en liefst zeventien redacties waaronder *Knack*, *Humo*, *Panorama*, *Het Volk* en *Het Laatste Nieuws*. Soms levert dat vermakelijke anekdotes op, zoals die keer bij *Knack* dat Karel met collega's verondersteld werd een gebed te zeggen voor Goede Vrijdag en de directie op de klok volgde hoeveel werktijd daarmee verloren ging. Maar verder reikt de ambitie van deze sympathieke autobiografie niet.

Karel Anthierens

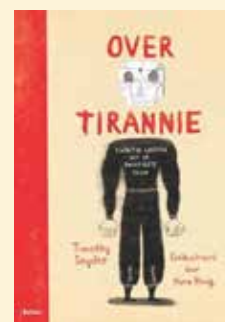
Gedane Zaken - Hink-stap door de Vlaamse pers
Eigen uitgave; te bestellen door storting van € 15 op bankrekening BE 36 0010 4793 7981 van de auteur, met vermelding van het adres.

Leentips de zomer

komkommertijd
zomer hopelijk
nieuwe boeken
We zetten er
op een rij.

Post-truth = pre-fascism

Timothy Snyder, hoogleraar geschiedenis aan Yale University in de VS, wijst al langer op de broosheid van de democratie en onze plicht om alert te zijn voor nieuwe vormen van autoritarisme. Gelukkig kunnen we daarvoor leren uit de geschiedenis, is zijn motto. Vlak na de verkiezing van Trump in 2016 schreef Snyder *Over tirannie*, een opsomming van twintig lessen die we kunnen distilleren uit het fascisme, nazisme en communisme van de twintigste eeuw. Snyder pleit voor meer democratisch activisme en professionele journalistiek als een dam tegen tirannie. Van zijn boek verscheen nu een uiterst toegankelijke editie, prachtig geïllustreerd door grafisch kunstenaar Nora Krug.

Timothy Snyder

Over tirannie - Twintig lessen uit de twintigste eeuw (geïllustreerde editie)
Balans

Een nieuwe dimensie van midlife

Ilse Ceulemans, eindredacteur bij *Weekend Knack*, ontdekte tijdens haar lezingen dat Vlamingen zelden het leven leiden waar ze als kind van droomden. Dat ondervindt ook hoofdpersonage Erik in Ceulemans' nieuwe roman *De tijdontkenner*. 51 is hij en tv-recensent bij een krant. Hij is niet de journalist geworden die impact heeft. Tot hij op een ochtend besluit om niet naar het werk te gaan. *De tijdontkenner* is een tocht doorheen een 'burn-out van 1 dag', langs herinneringen die liever vergeten worden. In snelle zinnen laat Ceulemans collega's opdraven die soms griezelig

herkenbaar zijn en zet ze een met momenten tragikomische Erik neer. Een vijftiger die krampachtig worstelt met de tijd en zijn verleden, in een vernieuwde hang naar risico's, avontuur en voluit leven. De roman gaat over rouw om wie je nooit geworden bent en wie je onderweg verloren bent. Al begint vrijheid misschien net wanneer je niets meer te verliezen hebt.

Ilse Ceulemans

De tijdontkenner
Manteau

AUTEUR LAURENS VREEKAMP OVER
DE MISVATTINGEN EN MOGELIJKHEDEN VAN AI

‘De magie rond AI moet weg’

PDF's doorzoeken, de sentimenten van social media comments analyseren, videobeelden zoeken en monteren, krantenkoppen bedenken... Het vergt allemaal behoorlijk wat tijd en energie. Gelukkig biedt artificiële intelligentie (AI) voor journalisten steeds meer mogelijkheden. Welke mogelijkheden precies, dat vroegen we aan Laurens Vreekamp, 'design thinker', trainer en auteur van *The Art of AI - een praktische introductie in machine learning voor mediamakers*. ANNICK HUS

Laten we beginnen bij het begin: wat is artificiële intelligentie precies?

Laurens Vreekamp: 'Daarover lopen de meningen sterk uiteen. Vaak wordt AI gelinkt aan sciencefiction zoals *Terminator* of *Wall-E*, dystopische verhalen over computers met een bewustzijn. Zo ver zijn we nog lang niet, als we er ooit al komen. Ik zie het als mijn missie om de magie rond AI weg te halen. Heel veel mensen dichtten de technologie eigenschappen toe die ze niet bezit. Wanneer we praten over AI in de journalistiek, dan gaat het voornamelijk over taken, algoritmen en data. Samen met modellen zijn dat de vier ingrediënten die deel uitmaken van *machine learning*, het subdomein van AI dat focust op systemen die zelf leren van voorbeelden.'

Journalisten maken - hoewel ze het misschien niet beseffen - nu al dagelijks gebruik van AI. Kan je enkele voorbeelden geven?

'Wanneer journalisten Bellingcat-achtige dingen willen doen, dan gebruiken ze vaak Google Reverse Image Search om te achterhalen wanneer een foto voor het eerst werd gebruikt. Die toepassing maakt gebruik van Computer Vision, een vorm van machine learning waarbij je een systeem gaat trainen om inzicht te krijgen in digitale afbeeldingen of video's. De computer checkt of de afbeelding in kwestie gekend is en al eerder werd gebruikt. Alle AI-toepassingen die anno 2022 frequent worden gebruikt, zijn vormen van machine learning. Dat geldt trouwens ook voor de suggesties die je ontvangt via Netflix, Spotify en YouTube.'

'Op redacties duiken ook steeds meer tools op om koppen te schrijven. Daarnaast zijn er allerlei apps om interviews te vertalen en samen te vatten. Stel dat je een bepaalde taal niet machtig bent, maar je wilt toch weten wat er in het artikel staat, dan kan je een vertaal-app gebruiken. Er zijn veel applicaties die journalisten gebruiken die ze misschien niet meteen met AI linken.'

'Ook interviews transcriberen is een vorm van AI. Zo kan je via **descript.com** video en audio monteren net zoals je teksten in Word knipt en plakt. Op die manier is het bijvoorbeeld makkelijker om bepaalde quotes naar voren te halen. Descript bevat ook een stemkloon die je kunt trainen. Na enkele stemopnames kan je de tool zowat alles laten zeggen met een synthetische versie van je eigen stem.'

Schuilt daarin ook niet meteen het grootste gevaar van AI, dat computersystemen ons woorden in de mond kunnen leggen?

'Hoewel deepfakes beangstigend kunnen

zijn, ben ik ervan overtuigd dat het helpt om te weten hoe ze tot stand komen. Als je zelf weet hoe het werkt, dan herken je het ook sneller. De meeste deepfakes brengen enkel een gezicht in beeld, zonder dat er al te grote bewegingen aan te pas komen. Er zijn dus beperkingen, wat het gemakkelijker maakt om deepfakes te herkennen.'

Je moet die applicaties natuurlijk ook kunnen bedienen. Hoe gemakkelijk is dat voor een leek?

'In mijn boek *The Art of AI - een praktische introductie in machine learning voor mediamakers* komen 70 tools aan bod, die vrijwel allemaal gratis zijn en makkelijk in gebruik. Slechts twee tools vragen om meer uitleg en kennis. Verder hoeft het helemaal niet moeilijk te zijn om met dergelijke applicaties aan de slag te gaan. Nog te veel journalisten denken dat je enkel met AI aan de kunt werken als je een kei bent in programmeren, wiskunde en statistiek. Dat is zeker niet het geval. Als je overweg kunt met computers en digitale applicaties, dan kom je al ver.'

'**Pinpoint** is zo'n applicatie die het werk van journalisten kan vergemakkelijken. In die online omgeving kan je teksten, afbeeldingen, audio en video plaatsen. Pinpoint kan bijvoorbeeld een video of audiofragment transcriberen naar tekst en er vervolgens entiteiten in herkennen. Dat kunnen mensen, organisaties maar ook plaatsen zijn. Een Nederlandse journalist gebruikte de tool voor zijn onderzoek naar illegaal vuurwerk, om politiedossiers en onderzoeksrapporten te analyseren. Hij kon op die manier perfect nagaan welke provinciale instanties zich met illegaal vuurwerk bezighouden.'

'Ook bij WOB-verzoeken kan Pinpoint een meerwaarde betekenen. Meestal krijgen journalisten vlak voor hun deadline nog heel veel data toegestuurd. Om snel te kunnen nagaan of die gegevens relevante informatie bevatten over bepaalde personen, bedrijven of locaties, kan Pinpoint de meest relevante documenten er uitlichten.'

'AI gaat het werk van een journalist niet overnemen, maar vergemakkelijken'

'Een andere handige tool is **lobe.ai**, waarmee je een computermodel kunt trainen om bepaalde afbeeldingen te herkennen. De meeste tijd gaat naar het vinden en labelen van goede voorbeelden. Een kat van een hond onderscheiden is makkelijk. Maar stel dat je aan de slag gaat met verschillende hondensrassen, dan moet je al meer nadenken over je labels, om een duidelijk onderscheid te kunnen maken. In dat geval is er dus menselijke expertise vereist om het systeem te trainen.'

En toch blijven nogal wat journalisten vrezen dat AI een bedreiging is voor de stiel...

'AI gaat het werk van de journalist niet overnemen, maar net vergemakkelijken

en versnellen. In mijn boek komen naast de 70 tools ook 14 creatieve AI-pioniers aan bod, onder wie Jan Jagers van *Knack*. Hij heeft samen met enkele collega's **FactRank** gebouwd, een tool waarmee je kunt nagaan of bepaalde uitspraken te verifiëren zijn. Via de applicatie kun je zelf teksten invoeren om ze vervolgens te laten analyseren. Of een uitspraak klopt, dat bepaalt nog steeds een factchecker. FactRank gaat enkel na of uitspraken 'checkwaardig' zijn.'

'Stel dat je opnames van politieke debatten wil analyseren, dan kan je via FactRank een transcript schrijven. Op basis daarvan kan de machine aangeven of de opnames checkwaardige uitspraken bevatten. Die manier van werken bespaart je veel tijd, doordat je niet de hele uitzending moet bekijken of beluisteren. Omdat het doorzoeken van beelden steeds beter lukt, is het voor producenten en monteurs ook makkelijker om relevant beeldmateriaal te verzamelen en het creatieve proces te bevorderen.'

'Ook het doorzoeken van teksten gaat steeds vlotter. Denk maar aan het onderzoek van Coen van de Ven over het Twitterdebat in Nederland, waarbij de focus lag op haatberichten jegens vrouwelijke politici die landelijk verkiesbaar waren. Aan de hand van machine learning werd zichtbaar hoe groot die haat precies was en waarop die nu precies gericht is. Dankzij AI kan je van een anekdotisch verhaal een kwantitatief onderbouwd verhaal maken, wat opnieuw aantoonde welke meerwaarde die technologie kan hebben.'

Op 25 augustus is Laurens Vreekamp te gast op de Summerschool *AI in de Journalistiek*. Daar geeft hij een praktische workshop over onder meer Pinpoint, Lobe.ai en Descript.com. Wil je erbij zijn? Surf dan naar de VVJ-website voor meer informatie: <https://journalist.be/agenda/summer-school-ai-in-de-journalistiek>

Bijna tien jaar nadat *Doorbraak* een digital only-medium werd, verschijnt opnieuw vier keer per jaar een magazine. Een logische stap, zegt Pieter Bauwens, sinds 2009 hoofdredacteur.

PIET DE LOOF

‘Voor jonge journalisten is *Doorbraak* een verstandige keuze’

HOOFDREDACTEUR PIETER BAUWENS WIL MET KWARTAALMAGAZINE DOORBRAAK VERDER UITBOUWEN

Pieter Bauwens: ‘*Doorbraak* ontstond al in 1958 binnen de Vlaamse Volksbeweging, weliswaar nog niet onder die naam. In 1961 werd niemand minder dan Wilfried Martens verantwoordelijk uitgever. Hij was het die de naam *Doorbraak* invoerde. Sindsdien verscheen het blad in alle mogelijke formaten en periodiciteiten. In 2013 kwam *Doorbraak* los van de Vlaamse Volksbeweging en nog datzelfde jaar stopten we met print, om volledig online te gaan.

Om nu toch weer het papier op te zoeken.

‘Al in 2019 zijn we daarover beginnen te praten en we waren niet de enige. *Charlie* begon destijds met een magazine, *Apache* heeft er nu ook een. Allemaal vanuit de vaststelling dat ook publiceren op internet beperkingen heeft. Onze online artikels zijn nu gemiddeld duizend woorden lang – dat is al niet weinig om online te lezen. Als je bovendien eens breder wilt gaan, of echte reportages wilt maken waarin ook foto’s tot hun recht komen, dan kom je uit bij print. Ik geloof daar ook in: print als een luxeproduct met langere artikels waar je ’s zondags op je terras kunt induiken.’

Wil je daarmee een ander publiek aanspreken?

‘Sowieso bedienen we hiermee een groot deel van ons basispubliek. Tegelijk willen we ons merk verbreden en journalistiek in al zijn facetten beoefenen: in de krantenwinkel liggen met een magazine is een logische stap.’

‘De stemmen die je in het publieke debat vindt, moet je ook in de media vinden’

In welke mate verschilt de inhoud van die van de website?

‘*Doorbraak* was oorspronkelijk een pure opiniesite. De voorbije twee jaar zijn we gekanteld naar opinie én journalistiek. Het magazine speelt daar een rol in: het is bijna volledig journalistiek in zijn opzet, met zeer weinig opinie.’

Sommige van die opiniemakers, zoals Johan Sanctorum en Alain Grootaers, zijn niet onomstreden, die laatste bijvoorbeeld door zijn standpunten in het coronadebat.

‘We zijn inderdaad kritisch geweest voor het coronabeleid en dat is ook onze journalistieke plicht. Het probleem is dat je in zo’n gepopulariseerd debat snel de stempel van antivaxer en complotdenker krijgt. Dat is een kwalijke evolutie. We hebben hemel en aarde bewogen

om iemand van de GEMS samen te brengen met mensen van het Wintermanifest – niemand van de bekende virologen wilde. Als je dan toch zo overtuigd bent van je eigen gelijk, als je argumenten dan toch zo goed zijn, wat is dan het probleem? Bovendien mag een columnist al eens de marge opzoeken. Er zijn in de Vlaamse pers al zoveel brave columns, bij ons mag het iets scherper zijn. *Doorbraak* is geen feelgoodblad of -site, geen echokamer van mensen die het

met elkaar eens zijn. We willen aanzetten tot denken en dat wordt moeilijker en moeilijker: mensen gaan vaak het debat uit de weg en willen alleen publiceren op plaatsen waar ze gelijk krijgen.’

Wil je zelf meer uiteenlopende opinies in Doorbraak?

‘Absoluut. Raoul Hedebouw kan van mij meteen een column krijgen en ik denk dat de meerderheid van de lezers dat ook zou toejuichen. Tegelijk laten wij mandatarissen van Vlaams Belang aan het woord, want wij zijn van mening dat je de stemmen die je in het publieke debat vindt, ook in de media moet vinden. Voor veel potentiële columnisten is dat een breekpunt: zij vinden dat ze Vlaams Belang ‘legitimeren’ door op dezelfde site te publiceren. Maar op die manier kan je toch nooit tot een deftig democratisch debat komen?’

Op SamPol klaagden twee oud-medewerkers jullie ‘verborgen agenda’ aan: de mogelijke coalitie tussen N-VA en Vlaams Belang in 2024 mentaal voorbereiden.

‘Ik heb dat ook gelezen, en ik vond dat best grappig. Als men ons in een bepaalde activistische hoek kan zetten, zal men het niet laten. Oké, ik ben een overtuigd Vlaams-nationalist, en ik kom daar ook voor uit. Ik vind het ook eerlijk om daar als journalist open over te zijn. Maar dat wil niet zeggen dat alle objectiviteit plots wegvalt of dat we met politiek bezig zijn.’

Wat zijn je ambities met Doorbraak Magazine?

‘Op dit momenteel is het magazine echt een investering: we drukken 10.000 exemplaren, waarvan een deel wordt rondgestuurd naar potentiële abonnees als reclame. Het zou mooi zijn mochten we kunnen evolueren naar een maandblad, maar dat kan pas na een grondige evaluatie. Daar willen we de tijd voor nemen, ook om het magazine te finetunen en te zoeken naar een evenwicht. Naarmate het abonneestand groeit, wordt er meer mogelijk. Onze marketingman noemde ons daarom ooit ‘de Ryanair van de media.’ (lacht) Vraag is of dat zo flatterend was — alleszins niet qua personeelsbeleid —, maar het is wel zo dat wij altijd organisch zijn gegroeid, dus op het ritme van de middelen die we konden genereren. Ook de grootte van onze redactie speelt daarin een rol; het is op dit moment erg moeilijk om nieuwe medewerkers vinden.’

Zijn er dan niet genoeg jonge journalisten?

‘We hebben via de VVJ al een paar keer een vacature geplaatst en we schrijven journalistenopleidingen aan, maar echt veel brengt dat niet op. In gesprekken met kandidaten voel ik de schrik om voor Doorbraak te komen werken, ze zijn bang om zich bij ons te ‘verbranden’. Als ik dan weg wil, waar kan ik dan nog naartoe?, zeggen ze. Terwijl jonge journalisten bij ons perfect de stiel kunnen leren, wij geven jonge mensen ook veel kansen. Met andere woorden: bij Doorbraak beginnen, is een heel verstandige keuze voor je carrière. Wie weet kan je er ook een hele carrière blijven.’

APACHE OOK IN HOGER BEROEP VRIJUIT VOOR FORNUISFILMPJE

Het filmpje dat Apache in 2017 met verborgen camera schoot aan het Antwerpse restaurant 't Fornuis, kon wel degelijk door de beugel. Dat bevestigde het hof van beroep van Antwerpen. De journalisten krijgen bovendien elk een vergoeding van elk 5.000 euro toegekend.

Het verhaal is gekend. Sinds geruime tijd buigt nieuwssite Apache zich over de schimmige verhoudingen tussen politiek en bouwpromotoren in de Scheldestad. In dat verband werd ook bericht over een wel heel bijzonder ontmoeting in sterrenrestaurant 't Fornuis op 20 oktober 2017. Burgemeester De Wever (N-VA) was daar aanwezig, samen met nagenoeg het volledige stadsbestuur, een rits Luikse politici en immobiliënmakelaar Erik Van Der Paal, die die dag een verjaardagsfeestje gaf. Apache had vooraf weet van het onderonsje, en filmde - met verborgen camera - het toekomen en de hartelijke verwelkomingen van de betrokkenen aan de voorgevel van 't Fornuis.

Erik Van Der Paal diende tegen Apache een klacht in, maar de correctionele rechtbank wees die begin 2021 af. Volgde een hoger beroep, maar ook dat is nu verworpen. Het hof schaaft zich helemaal achter de motivering uit eerste aanleg: van belaging is geen sprake, en evenmin is de privacywetgeving overtreden. Journalistieke aandacht voor de bijzondere ontmoeting was nu eenmaal zeer op de plaats, aldus het arrest. En dan mag Van Der Paal zichzelf nog ‘mediaschuw’ noemen, dat weegt niet op tegen de maatschappelijke relevantie van het filmpje en het bredere verhaal.

Meer: het hof van beroep kent journalist Stef Arends en hoofdredacteur Karl Van den Broeck elk een schadevergoeding van 5.000 euro toe voor tergend en roekeloos geding vanwege Van Der Paal. Volgens het hof staat het immers vast dat de man er met zijn zoveelste procedure tegen de journalisten op uit was hen financieel dermate te intimideren dat ze zouden stoppen met hun berichtgeving over hem. (PDE)

FOTOGRAAF

WOUTER VAN VOOREN

Dit beeld van de wateroverlast begin juni charmeert mij. Een iets ouder koppel, vroeg op de dag al netjes aangekleed, kijkt met de gsm in de aanslag naar zijn straat in het Oost-Vlaamse Lievegem. Door de hevige regenval staat die volledig onder water. Je merkt nog de beweging van een auto die net gepasseerd is. Er zitten zoveel contrasten in dat ene beeld: het woelige water en het onheil dat zou kunnen volgen tegenover een glimlachend paar met een piekfijn gazon en de auto netjes in de garage. Die mensen hadden zoiets nog niet meegemaakt in de 45 jaar dat ze daar wonen. Hun tuin en huis lijken gespaard te blijven van een ramp. Het is een dunne lijn tussen amusement en miserie.

Vergelijkend onderzoek van ethische codes

Wie graag grasduint in journalistieke codes en wil weten of en in welke mate codes van persraden in Europa en daarbuiten van elkaar verschillen, kan voortaan terecht op de website presscouncils.eu van de *Alliance of Independent Press Councils of Europe*. Daar staan de resultaten van een vergelijkend onderzoek van de Raad voor de Journalistiek in het kader van het EU-project *Media Councils in the Digital Age*. In opdracht en onder supervisie van de Raad heeft dr. Raymond Harder 55 ethische codes uit 49 landen met elkaar vergeleken. De resultaten en de integrale teksten van de codes zijn in een interactieve database op verschillende manieren raadpleegbaar en doorzoekbaar op <https://presscouncils.eu/ethicalprinciples/index.php#treemap>. Alle codes zijn beschikbaar in het Engels. Het is het eerste overzicht van dit formaat in zijn soort.

Het project *Media Councils in the Digital Age* wil persraden op Europees niveau op de kaart zetten en promoten. Het wordt gefinancierd door de Europese Unie. Naast de Raad voor de Journalistiek nemen de Franstalige raad van België en de pers- en mediaraden van Duitsland, Finland en Oostenrijk deel, samen met de *European Federation of Journalists* en twee universiteiten.

KERKHOFFS EN DEPREZ // GERONIMO

OPNAME VAN INTERVENTIE VAN MUG VERLOOPT NIET NAAR BEHOREN

De klacht gaat over het optreden van een cameraman van productiehuis Geronimo in het kader van het tv-programma *Helden van Hier*. Hij maakte opnames van een interventie van de MUG bij klagers thuis nadat hun dochtertje na een val stuipen had gekregen. De zaak gaat over het journalistiek handelen van de journalist en het productiehuis, de opnames zijn nooit uitgezonden. De Raad heeft de klacht gegrond verklaard, en wel om de volgende redenen.

Klagers bevonden zich op het moment van de interventie van de MUG voor hun dochter in een zeer kwetsbare situatie. De cameraman is hun huis binnengekomen zonder zichzelf bekend te maken en heeft hen op geen enkele wijze, ook niet summier, geïnformeerd over het doel van zijn optreden en zijn opnames. Ook de reporter, die zoals gewoonlijk later bij de interventie is toegekomen, heeft geen contact gezocht met of uitleg gegeven aan klagers. Hij en de cameraman zijn de ziekenwagen met moeder (klaagster) en haar dochter achterna gereden zonder informatie of contactgegevens achter te laten bij de vader (klager), die niet meereed. Vervolgens heeft de reporter bij zijn vier bezoeken aan klagers, waarbij hij niemand thuis vond, geen enkele boodschap achtergelaten. Hij heeft klagers ook niet op een andere manier proberen te contacteren, waardoor het eerste contact er pas na dertien dagen is gekomen. Tot dat moment zijn klagers in het ongewisse gebleven over het doel van de aanwezigheid van de cameraman en hebben ze zelf moeten uitzoeken wie hun woning had betreden, wie de noodsituatie had gefilmd en wat de bedoeling was van de opnames.

De Raad is van oordeel dat onvoldoende omzichtig is omgegaan met de kwetsbare situatie waarin klagers zich bevonden. Het productiehuis heeft hen

ACTUA

Fiscale ruling auteursrechten freelancers verlengd

Goed nieuws voor freelancejournalisten: zopas besliste de Dienst Voorafgaande Beslissingen (DVB) van de FOD Financiën dat de ruling die de VVJ en de Vlaamse uitgevers in 2017 bedongen voor hun vergoedingen, vanaf 1 juli met vijf jaar wordt verlengd.

CHARLOTTE MICHILS

Volgens deze ruling wordt de helft van de vergoeding beschouwd als gewone 'baten' of beroepsinkomsten, de andere helft als 'auteursvergoeding'. Op dat laatste is een fiscaal gunstregime van toepassing. De regeling geldt voor zowel hoofd- als bijberoepers.

HET REGIME

Op gewone beroepsinkomsten of 'baten' betaal je tussen de 25% en 50% inkomstenbelastingen. Voor je inkomsten in 2021 zit je vanaf € 41.360 al aan die 50%. Op inkomsten uit de overdracht van auteursrechten daarentegen betaal je maar 15% zogenaamde roerende voorheffing. Het is trouwens de opdrachtgever/uitgever zelf die die roerende voorheffing inhoudt op je vergoeding en doorstort naar de fiscus.

Die 15% wordt ook niet berekend op de totale auteursvergoeding maar op de netto vergoeding na kostenaf trek. Als je kiest voor forfaitaire kostenaf trek, dan kan je tot en met een inkomstenbedrag van € 16.680 liefst 50% van de auteursvergoeding als kost aftrekken.

niet adequaat geïnformeerd over het opzet van de opnames. Er is geen enkel element dat erop wijst dat een stilzwijgende toestemming is gegeven om opnames te maken van de noodsituatie waarin het gezin verkeerde. De aanpak van het productiehuis strookt in dit geval niet met artikel 15 van de Code over het gebruik van loyale methodes om beeldopnames te verkrijgen met bijzondere aandacht voor mensen in een kwetsbare situatie, artikel 17 over het feit dat een journalist zichzelf en het doel van zijn optreden bekend dient te maken, artikel 23 over respect voor het privéleven met bijzondere aandacht voor mensen in een kwetsbare situatie en artikel 26 over opdringerig handelen bij de nieuwsgaring.

DUPONT // VTM NIEUWS

REPORTAGE OVER CONTROLE OP COVID SAFE TICKET IN CAFÉ IS OK

De reportage gaat over cafés waar bezoekers volgens een lijst op Facebook welkom waren zonder Covid Safe Ticket (CST). De journalist maakte eerst een verborgen opname en had dan een interview met een kelner. Klaagster zegt dat VTM Nieuws de naam van haar café niet had mogen vermelden omdat de kelner niet in naam van haar of haar café sprak. De klacht is ongegrond.

De Raad zegt dat de journalist met de Facebooklijst, met de verborgen opname bij aankomst in het café en met het volledige interview met de kelner (waarvan fragmenten werden uitgezonden) over voldoende elementen beschikte om de inhoud van zijn reportage over de controle van het CST in het café van klaagster te onderbouwen. Na de verborgen opname heeft hij zichzelf en het doel van zijn optreden duidelijk bekendgemaakt. Hij heeft aan de medewerker herhaaldelijk gevraagd of die herkenbaar wilde getuigen. De medewerker

PIETER KNAPEN
Secretaris-generaal en ombudsman
overloopt de recentste uitspraken

heeft, in welke hoedanigheid dan ook, ingestemd met een interview en heeft de journalist aangegeven dat hij de zaakvoerster (klaagster) daarvan op de hoogte had gebracht. Gegeven die context is de Raad van oordeel dat de vermelding van de naam van het café geen beroepsethische fout uitmaakt. Er zijn ook geen aanwijzingen dat het interview met de medewerker niet getrouw is weergegeven.

F. // GVA.BE EN NIEUWSBLAD.BE

BEELDEN WONINGBRAND GEORLOOFD ONDANKS VRAAG BEWOONSTER

Het artikel gaat over een woningbrand in Brasschaat. De klacht is ongegrond. Klaagster had aan de fotograaf gevraagd om geen beelden te maken. Hoe dit contact precies is verlopen, kan de Raad niet uitmaken. Maar klaagster betwist niet dat de fotograaf zichzelf heeft bekendgemaakt als fotograaf van *Gazet van Antwerpen*. De beelden zijn gemaakt vanop de openbare weg en tonen brandweerwagens, brandweerlui, een politieauto, de gevel van het huis en de afgezette straat. Klaagster zelf of haar familieleden komen niet in beeld en hun naam wordt niet vermeld. Het artikel bij de beelden is zakelijk en beschrijvend. Ondanks de vraag van klaagster als slachtoffer van de brand is de Raad van oordeel dat het beroepsethisch geoorloofd is om op deze manier verslag uit te brengen over de brand, inclusief de publicatie van de beelden.

LEES DE VOLLEDIGE UITSPRAKEN
OP WWW.RVDJ.BE

Voor het aanslagjaar 2022/ inkomstenjaar 2021 ziet het eruit als volgt:

Auteursrechten	Forfaitaire kosten	Roerende voorheffing
€ 0 - € 16.680	50%	15%
€ 16.680 - € 33.360	25%	
€ 33.360 - € 62.550	0%	
> € 62.550		Géén roerende voorheffing, progressieve inkomstenbelasting (tussen 25 en 50%)

OOK NADEEL

De ruling mag dan leiden tot een rechtszekere fiscale gunstbehandeling van auteursvergoedingen, er is ook een achterzijde. Het deel auteursvergoeding telt namelijk niet mee voor de bepaling van je sociale bijdragen, met een navenant lagere sociale bescherming als gevolg. Zet dus een deel van wat je overhoudt dankzij de fiscale gunstregeling opzij en investeer in een extra verzekering. Meer info daarover vind je op [Start als Freelancer – Journalistenloket](#)

PRAKTISCH

De toepassing van de regeling gebeurt niet automatisch. Spreek er desnoods dus je opdrachtgever op aan. Hij houdt de roerende voorheffing op je auteursvergoedingen dan in stort deze door naar de fiscus. Twijfel je aan de opmaak van je factuur of ereloonnota? Gebruik dan gerust de template van de VVJ. Te downloaden op [Start als Freelancer – Journalistenloket](#).

Meer weten over de belastingaangifte IJ21/AJ22 voor eenmanszaken? Check [journalist.be](#) voor onze net verschenen belastinggids. Andere vragen? info@journalist.be

IN & UIT HET VA

**ANNA STRAUWEN (24) IS EINDREDACTEUR
ONLINE BIJ HLN**

‘Van eindredactie doen word je een uitstekende quizzer’

© Armando Diva

‘In april vorig jaar was ik een van de 1.138 kandidaten die zich hadden aangemeld voor de News City Academy van DPG Media. Na verschillende selectierondes zat ik bij de laatste twintig, maar uiteindelijk was ik niet bij de zes mensen die weerhouden werden. Ik verwachtte er niet veel van toen me verteld werd dat ze mijn profiel wel erg interessant vonden voor de toekomst, maar na een paar dagen kreeg ik al een job aangeboden als eindredacteur online bij *HLN*.

Dat bleek een goede match: ik vind het werk leuk en ik heb een heel tof team. We lezen artikels na, maar testen ook welke titels en inleidingen het meest aanspreken. Ook sturen we taalmails naar de redacteurs, met handige tips. Er verschijnen soms wel 15 artikels per uur op de website van *HLN*, over de meest uiteenlopende onderwerpen, die allemaal nagelezen moeten worden. Ik lees nu heel breed, zelfs voetbalnieuws sla ik niet meer over. Dit werk maakt je dus een uitstekende quizzer (*lacht*).

Ik heb de hele dag de Taaltelefoon en Taaladvies.net bij de hand en kan steeds sneller fouten spotten. Met het testen van titels en inleidingen leer ik ook wat lezers aanspreekt. Ik ben ervan overtuigd dat ik zo een betere schrijver word. Ik kan startende journalisten dan ook zeker een job als eindredacteur aanraden. Ik werk aan de centrale desk, bouw een netwerk op en leer van ervaren journalisten. Dat is een perfecte manier om achter de schermen te leren hoe alles werkt, voordat je zelf begint te schrijven. Want dat blijft mijn ambitie; ik zou graag human interest reportages maken. En ik droom stiekem van een eigen column!’ (SF)

**TOON ROYACKERS (47) VOLGDE
ZIJN PASSIE VOOR TOERISME**

Autocarchauffeur in bijberoep

‘Bijna twintig jaar lang heb ik gewerkt als freelance journalist, eerst voor *Het Laatste Nieuws*, nadien voor *Het Belang van Limburg*. Sinds 2000 was ik ook regio-correspondent voor de *VRT* en combineerde ik dat met mijn freelance-opdracht voor *Het Belang van Limburg*. Op een bepaald ogenblik ontstond er discussie over de samenwerking met *VRT* en het feit dat ik voor een bepaalde krant schreef. In 2020 zijn wij in vriendschap uit mekaar gegaan. Omdat ik één van beide opdrachtgevers moest laten vallen, werd het financieel minder interessant en keek ik uit naar een andere job.

Mijn passie voor toerisme is altijd wel ergens blijven kriebelen. Ik heb immers een opleiding tot toeristische gids gevolgd en dat was ook mijn eerste job na mijn studies. Omdat ik vaststelde dat Limburgers ook niet altijd weten hoe boeiend hun provincie wel is, heb ik het boek *De 101 geheimen van Limburg* geschreven. Daarin worden 101 straffe en dikwijls ook bij Limburgers onbekende bezienswaardigheden voorgesteld. Nadenkend over de vele leuke momenten als toeristische gids leek het mij wel wat om terug te keren naar die sector. Door een job als reisleader te combineren met die van autocarchauffeur verhoogde mijn kans op werkzekerheid en was er ook een hogere inkomensgarantie.

Ik heb een rijbewijs D behaald om met een autocar te mogen rijden. Na het theoretisch examen en de medische keuring volgde de praktijkopleiding. Een rotonde oprijden, vooraf inschatten of er een fietser of een voetganger aankomt en rekening houden met de dode hoek, vergt veel meer aandacht dan het monteren van een videofilmje voor een nieuwswebsite. In de journalistiek moet je aandachtig zijn voor andere, moeilijke, situaties zoals het bewaren van de ethiek,

K

‘Een rotonde oprijden met een autocar vraagt meer concentratie dan een nieuwsvideo monteren’

het omgaan met en verwerken van informatie over slachtoffers of misdrijven. Dat is niet altijd evident, net zoals het monteren van sneeuwkettingen op autocarbanden; in de garage lukt het wel, maar of het even vlot gaat op een besneeuwd wegdek kan ik je nog niet vertellen.

Met dat rijbewijs D heb ik eigenlijk jobzekerheid gekocht. Autocarchauffeur was en is nog steeds een knelpuntberoep. Ik kon zeer snel aan de slag bij Heidebloem in Lanaken. In maart 2020, tweeënhalve maand nadat ik was begonnen rijden als autocarchauffeur, brak de coronacrisis uit. De toerismesector en autocarreizen vielen volledig stil waardoor ik al na enkele maanden zonder werk zat. Ik kon gelukkig terug aan de slag bij Het Belang van Limburg. Het was dus een snelle terugkeer naar de journalistiek. Sinds de grote knal- en reisdrang van de mensen spring ik vandaag opnieuw bij als autocarchauffeur, maar ik blijf wel freelancejournalist in hoofdberoep. Tussendoor en in de weekends begeleid ik dagtrips of korte meerdaagse reizen.

© ID agency

TOON ROYACKERS

VROEGER
Freelance journalist

NU
Autocarchauffeur
in bijberoep

Ik let er altijd op dat ik voldoende uitgerust, fit en monter begin aan mijn taak als autocarchauffeur. Ook als gelegenheidschauffeur moet je al die regeltjes over rij- en rusttijden en het gebruik van de tachograaf kennen. En uiteindelijk wil je al die mensen veilig naar hun bestemming rijden.

Omdat ik geen vaste chauffeur ben, rij ik met verschillende voertuigen: van een MAN Lion's Coach of een Volvo 9900 tot een Van Hool Altano-hoogdekker. Het blijft een uitdaging om met zo'n 12 tot 15 meter lange, 2,55 meter brede en 4 meter hoge autocar op de centimeter na door smalle straatjes te rijden zonder paaltjes of luifels te raken. (GVL)

Met 2.292 erkende beroepsjournalisten zijn we vandaag in Vlaanderen, zo blijkt uit de laatste inventaris die de **Erkenningscommissie** opmaakte na de voorbije hernieuwingsoperatie. Dat zijn er een twintigtal meer dan in het vergelijkbare jaar 2017, toen de vorige vijfjaarlijkse hernieuwing van de erkenningen plaatsvond. In vergelijking met het hernieuwingsjaar daarvoor, 2012 dus, is het aantal Vlaamse beroepsjournalisten met een tiental gedaald. Het nieuwe cijfer toont met andere woorden een relatieve bestendiging aan van het aantal beroepsjournalisten in Vlaanderen.

Bij de laatste hernieuwing deden 116 beroepsjournalisten afstand van hun erkenning en werden er 30 door de Erkenningscommissie afgewezen. Tussen twee hernieuwingsjaren in stijgt het bestand beroepsjournalisten weer geleidelijk, om bij de volgende hernieuwing dan weer te worden 'uitgezuiverd'.

© Photonews

Yves Stevens is de beste woordvoerder van het (voorbije) jaar. Dat blijkt althans uit diverse rondvragen van de Stichting Corporate Communicatie bij communicatieprofessionals en ook journalisten. Stevens (45) werkte de voorbije acht jaar voor het Crisiscentrum van Binnenlandse Zaken en kwam in coronatijd

ONDER EMBARGO

veelvuldig in beeld. Door journalisten wordt hij specifiek gewaardeerd voor zijn stiptheid en trouw aan gemaakte afspraken.

Net nu maakte **Yves Stevens** de overstap naar het kabinet van minister van **Annelies Verlinden** (CD&V), waar hij directeur communicatie werd. In die hoedanigheid krijgt hij meteen te maken met een paar dossiers die zijn aangebracht door de VVJ/AVBB. Een daarvan betreft de veiligheid van journalisten, een ander de modernisering van de wetgeving op de erkenning van beroepsjournalisten (zie pagina 4).

Binnenlandminister Verlinden heeft samen met de Pro League overigens een actieplan uitgewerkt tegen het weer opflakkerende hooliganisme in het voetbal. Indirect kan dat ook de talloze beeldjournalisten ten goede komen, die de jongste tijd weer opvallend veel last hebben van voetbalhooligans. Een betere toegangscontrole, beter opgeleide stewards, een hogere pakkans en snellere straffen zijn de krachtlijnen.

De Stichting Corporate Communicatie organiseerde tevens een verkiezing van de beste expert-woordvoerder van het jaar. Die eer viel **Steven Van Gucht** te beurt, viroloog bij Sciensano. De jury loofde hem omdat hij 'uitstekend bereikbaar is en moeilijke onderwerpen bevattelijk kan uitleggen'.

Filip Tielens is de nieuwe chef Cultuur en Media bij *De Standaard*. Tot nu volgde hij voor de krant als freelancer de podiumkunsten. Filip komt in de plaats van ook Filip Van Ongevalle en Lieve Van de Velde, die nu weer gewoon voor *DS* gaan schrijven.

Greet Van Thienen (65) zwaait af bij de VRT en meer specifiek KLARA. Ze blijft wel als auteur en freelance radiomaker aan de slag.

© Belga

Dat er een toekomst is na het VRT-pensioen, bewijst ook **Martine Tanghe**. Zij gaat vanaf september op tournee met de theaterproductie *Morris*, over een jongen die op zoek gaat naar de hond van zijn oma. Martine treedt op als verteller.

Het World Press Cycling Championship vindt dit jaar plaats op 22 en 23 juli, en wel op en rond de mythische Nürburgring in Duitsland. Alle info op <https://radamring.de/en/wpcc-en/>.

Na de dood van *Al Jazeera*-journaliste **Shireen Abu Akleh** (51) heeft de AVBB bij zowel de Belgische regering als de Israëlische ambassade in Brussel aangedrongen op een onafhankelijk onderzoek. De Palestijns-Amerikaanse Abu Akleh werd op 11 mei neergeschoten toen ze verslag uitbracht van een raid van het Israëlische leger op een Palestijns vluchtelingenkamp op de Westelijke Jordaanoever. Beide partijen verwijten elkaar verantwoordelijk te zijn voor de dodelijke kogel.

Zes jaar bestaat *BRUZZ* inmiddels, het overkoepelende mediamerk van de 4 Vlaams-Brusselse media (magazine, website, radio en tv). Dat is goed voor een maandelijks bereik van liefst 350.000 mensen, zo blijkt uit een recente studie van onderzoeksbureau IPSOS.

350.000 is niettemin opmerkelijk veel, als je weet dat Brussel bijlange niet zoveel Nederlandstaligen telt. Maar het bereikonderzoek vond ook in de Rand plaats, en het richtte zich eveneens tot anderstaligen. Die laatste groep bleek qua bereik zelfs groter dan de Nederlandstalige respondenten. In het totaal bereikt *BRUZZ* 157.000 Nederlandstaligen en 195.000 anderstaligen in Brussel en de Rand.

Kristof Pitteurs, hoofdredacteur van *BRUZZ*: 'We hebben een beperkt aanbod van Franstalige en Engelstalige artikels, maar veel anderstaligen lezen ook onze Nederlandstalige artikels. Zo krijgen die mensen toch een genuanceerder beeld van Brussel dan het beeld je soms krijgt van onze Franstalige mediacollega's.'

Het beginjaar van het vrouwenvoetbal moet zowat 1881 zijn geweest,

© Photoneews

toen vrouwenploegen van Engeland en Schotland elkaar partij gaven in Edinburg. Maar de sport kwam niet meteen van de grond, want er waren incidenten met morrende fans en... de journalisten waren negatief. Vandaag worden wedstrijden van de Red Flames live uitgezonden op tv - ook al ligt de lat met het mannenvoetbal daarmee nog altijd niet gelijk. Meer lezen? Dat kan in het boek *Vrouwenvoetbal*, dat *Het Nieuwsblad*-journalist **Pieter-Jan Calcoen** zopas uitbracht met topspeelster **Tessa Wullaert**.

De European Press Prize 2022 is in de categorie Innovatie naar het Europese onderzoeksproject *Cities for Rent / Stad te Huur* gegaan. En dat is ook goed nieuws voor *Apache*, dat meewerkte eraan. **Steven Vanden Bussche** van *Apache* onderzocht specifiek voor Brussel hoe grote beleggers massaal (huur)woningen opkopen, en die aldus degraderen tot loutere beleggingsproducten.

Op 20 september wordt voor het eerst de prijs voor het Belangrijkste Boek van het Jaar uitgereikt. Daarmee wil de initiatiefnemer eer betuigen aan maatschappelijk relevante non-fictieliteratuur

(wanneer spreken we eindelijk eens van 'factie'?) die ook nog eens toegankelijk is voor een breed publiek.

Vijftien publicaties zijn genomineerd, waaronder vier Vlaamse en elf Nederlandse. De Vlaamse pregeselecteerden zijn **Tom Naegels** met *Nieuw België*, **Lode Lauwaert** met *Wij, robots*, **Rudi Laermans** met *Gedeelde angsten* en **Mark Elchardus** met *Reset*.

Bij Halewijn, de uitgever van *Kerk en Leven* en *Kerknet*, is algemeen directeur **Toon Osaer** met pensioen gegaan. Hij wordt als CEO-uitgever opgevolgd door **Laurence Festraets**. Zij werkte eerder voor Bayard België, *Plus Magazine* en Telepro.

© Photoneews

Overleden is **Terry Verbiest** (66). Hij werkte als journalist voor de VUM (nu *Mediahuis*), de VRT, VTM, TV Brussel (nu *BRUZZ*) en VT4 (nu *Play4*). Vervolgens was Terry ook nog woordvoerder, mediaconsultant en coach.

De Internationale Federatie van Journalisten (IFJ), waar ook de AVBB/VVJ deel van uitmaakt, heeft in Oekraïne gezorgd voor de inrichting van drie hulpcentra voor journalisten. Daarvoor werd geld

ingezameld via het IFJ-EFJ Safety Fund for Journalists in Ukraine. In de *safe centers* kunnen lokale en buitenlandse journalisten terecht voor werkplaatsen, materiaal of simpelweg een babbel met collega's. Begin juni hadden al een paar honderd journalisten, overwegend Oekraïense, op de hulpcentra een beroep gedaan.

Dezelfde IFJ heeft een nieuwe voorzitter: de Française **Dominique Pradalié**, voormalig journaliste bij de Franse openbare omroep France Télévisions. Nadat een Senegalese tegenkandidate in extremis afhaakte, werd Pradalié tijdens het voorbije congres in Muscat, hoofdstad van Oman, verkozen.

Normaal komt het **IFJ-congres**, waar ook de VVJ/AVBB deel van uitmaakt, om de drie jaar bijeen. In Oman werd echter beslist om het volgende congres pas in 2026 te organiseren, wanneer de IFJ haar honderdjarige jubileum viert. Van Franse zijde werd er al gesuggered dat jubileumcongres in Parijs te organiseren, waar de IFJ honderd jaar geleden werd opgericht. Vandaag bevindt de hoofdzetel van de IFJ zich in Brussel, in de Residence Palace.

De Vlaamse mediasector en de Vlaamse regering bundelen de krachten voor het opzetten van een nieuw crossmediaal meetsysteem, dat de mediaconsumptie van de Vlamingen nauwkeurig in kaart moet brengen. Nu gebeurt die meting door de CIM maar ook door sociale media, die hun data evenwel niet prijsgeven. Tien Vlaamse media-organisaties, verenigd in het consortium XMC, investeren 1,7 miljoen euro in het project, de Vlaamse regering legt 4 miljoen bij. Als de Europese Commissie groen licht geeft, kan het nieuwe

meetsysteem volgend jaar van start gaan.

Het project moet ook journalisten, die hun nieuws almaar meer in verschillende formats brengen, van nut zijn. Het zou hen meer bepaald toelaten 'beter te begrijpen wie waar wanneer welke info consumeert, en welk formaat dus het best geschikt is afhankelijk van de context'. Mediaminister Benjamin Dalle: 'Uiteindelijk is het de Vlaamse consument die zo van actuele en relevante content kan blijven genieten.'

Het nieuwe project komt jammer genoeg te laat voor **Roularta**, dat een boete van 50.000 euro kreeg opgelegd voor het beheer van cookies op haar websites *Knack.be* en *Levif.be*. Volgens de **Gegevensbeschermingsautoriteit (GBA)**, die de boete oplegde, vroeg Roularta nieuwsgebruikers onvoldoende om een voorafgaande en geïnformeerde toestemming voor de cookies. De GBA bekijkt van de 20 meest geraadpleegde nieuwssites in het land of ze voldoen aan de privacyregels.

Het volgende nummer verschijnt op woensdag 7 september 2022.

AI in de Journalistiek

Summer School

Lezingen, use cases en workshops

25 - 26 augustus 2022